

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura we Wrocławiu

LWR.410.001.01.2020

Pan
Jarosław Obremski
Wojewoda Dolnośląski
Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu
Plac Powstańców Warszawy 1
50-153 Wrocław

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/001 Wykonanie budżetu państwa w 2019 r. w części 85/02 województwo dolnośląskie

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu, pl. Powstańców Warszawy 1, 50-153 Wrocław (dalej: DUW)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jarosław Obremski, Wojewoda Dolnośląski, od 5 grudnia 2019 r. (dalej: Wojewoda Dolnośląski lub Wojewoda) W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki pełnili: Jarosław Kresa, Wicewojewoda Dolnośląski, od 12 listopada do 4 grudnia 2019 r. oraz Paweł Hreniak, Wojewoda Dolnośląski, od 5 grudnia 2015 r. do 11 listopada 2019 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o <i>Najwyższej Izbie Kontroli</i> ¹ (dalej: <i>ustawa o NIK</i>)
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontrolerzy	1. Angelika Gagon, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWR/2/2020 z 2 stycznia 2020 r. 2. Małgorzata Jakubiec-Dzieleńdziak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWR/1/2020 z 2 stycznia 2020 r. 3. Marta Laszczak, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWR/53/2020 z 2 marca 2020 r. 4. Anna Łuczak, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWR/28/2020 z 28 stycznia 2020 r. 5. Joanna Marczyk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWR/34/2020 z 30 stycznia 2020 r. 6. Paweł Potemski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWR/30/2020 z 30 stycznia 2020 r. (akta kontroli t. I str. 1-16)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2019, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 85/02 – <i>województwo dolnośląskie</i> oraz ocena wykonania planów finansowych jednostek finansowanych w ramach tej części budżetu państwa. Ocenie podlegały w szczególności:
Zakres kontroli	– realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2019 r. w zakresie operacji finansowych,– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań,

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm.

- nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z 29 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych*² (dalej: *ufp*), w tym:
 - a) nadzór nad wykonaniem planów finansowych podległych jednostek,
 - b) nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 85/02 – *województwo dolnośląskie*.

Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego oraz badanie skuteczności podejmowanych przez dysponenta działań windykacyjnych.

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:

- analiza wykonania planu dochodów,
- analiza stanu należności pozostałych do zapłaty,
- analiza realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,
- kontrola prawidłowości zmian budżetu dokonywanych w części 85/02 – *województwo dolnośląskie* w trakcie roku budżetowego,
- kontrola prawidłowości zmian wynikających z podziału rezerw celowych,
- kontrola prawidłowości dokonanych blokad,
- kontrola wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych,
- szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,
- analiza wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,
- analiza przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji,
- kontrola wykonania wskaźników rzeczowych ustalonych w budżecie zadaniowym,
- analiza stanu zobowiązań,
- analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,
- analiza stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań,
- analiza stosowanych przez dysponenta instrumentów nadzoru nad wykonaniem budżetu państwa i budżetu środków europejskich przez podległe jednostki finansowane w ramach części 85/02 – *województwo dolnośląskie*.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności*.

Do oceny wykonania budżetu państwa w części 85/02 – *województwo dolnośląskie* wykorzystano również wyniki kontroli wykorzystania dotacji przez Urząd Miasta Legnica oraz Urząd Miejski w Świdnicy.

² Dz. U. z 2019 r. poz. 869, ze zm.

III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2019 r. w części 85/02 – województwo dolnośląskie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Analiza porównawcza wykazała, że zarówno dysponent części 85/02, jak i dysponent III stopnia, zrealizował dochody w wysokości wyższej od uzyskanych w poprzednim roku oraz od zaplanowanych. W zakresie dochodzenia należności stwierdzono, że w DUW podejmowano działania windykacyjne w stosunku do dłużników Skarbu Państwa, choć w tym zakresie ustalono nieprawidłowości polegające na: **[1]** stwierdzonym w trzech przypadkach nierzetelnym podejmowaniu bądź inicjowaniu z opóźnieniem działań mających na celu wyegzekwowanie należnych Wojewodzie Dolnośląskiemu wierzytelności lub ich umorzenie; **[2]** zaniechaniu czynności inicjujących procedurę umorzenia z urzędu w całości należności cywilnoprawnej w sytuacji wystąpienia przesłanki do podjęcia takiej decyzji; **[3]** niezgodnym z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴ (dalej: *uor*) ewidencjonowaniu należności w łącznej kwocie 1,3 tys. zł. Nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących stosowania ulg w spłacie należności, o których mowa w art. 55 i art. 64 *uofp*.

W ramach kontroli zbadano 9,3% wydatków budżetu państwa zrealizowanych przez DUW w części 85/02. NIK nie stwierdziła przypadków niecelowego lub niegospodarnego wykorzystania środków publicznych, a wydatki zostały poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w *uofp* i aktach wykonawczych do tej ustawy. Kontrola 20,9% dotacji, wykazała, że zostały one przekazane beneficjentom w prawidłowo ustalonych kwotach i terminach umożliwiających realizację zadań. W rezultacie wydatkowania środków osiągnięto cele zakładane w układzie zadaniowym wydatków dysponenta części 85/02. W toku kontroli sprawdzono także 61 decyzji o blokowaniu planowanych wydatków na łączną kwotę 36 274,6 tys. zł, stwierdzając w jednym przypadku, że podjęcie decyzji o blokadzie nastąpiło po ponad siedmiu miesiącach od powzięcia informacji o nadmiarze środków wysokości 300,0 tys. zł. Badanie pięciu postępowań dotyczących zamówień publicznych wykazało, że w dwóch przypadkach sporządzono niezgodny z obowiązującym wzorem protokół z postępowania o zamówienie publiczne, co nie miało jednak zasadniczego wpływu na działalność objętą kontrolą.

NIK pozytywnie zaopiniowała także roczne/łączne sprawozdania za 2019 r., sporządzone przez dysponenta części 85/02 – województwo dolnośląskie oraz sprawozdania jednostkowe DUW. Sprawozdania łączne dysponenta części 85/02 zostały sporządzone prawidłowo i rzetelnie, na podstawie danych wynikających ze sprawozdań jednostkowych podległych dysponentów, a sprawozdania jednostkowe DUW na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Sprawozdanie Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych dysponenta III stopnia za 2019 r. zostało w trakcie kontroli trzykrotnie skorygowane, z uwagi na stwierdzone przez NIK nieprawidłowości, które dotyczyły prezentacji w tym sprawozdaniu: **[1]** niekompletnych danych w kwocie 105,8 tys. zł, **[2]** kosztów wydalenia cudzoziemców w kwocie 89,0 tys. zł oraz **[3]** wartości odsetek w kwocie 1,1 tys. zł. W ocenie NIK nieprawidłowo wykazano także w sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych dysponenta III stopnia, jako *zaległości netto* wartości opłat legalizacyjnych, których termin płatności minął, a co do których organy nadzoru budowlanego nie wydały decyzji o rozbiórce,

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 351, ze zm.

w łącznej kwocie 990,0 tys. zł. Przyjęte mechanizmy kontroli zarządczej co do zasady zapewniały w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości i rzetelności sporządzonych sprawozdań budżetowych, w tym z budżetu środków europejskich oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo, stosownie do przepisów rozporządzeń: Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁵, Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym⁶ oraz Ministra Finansów w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁷.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

1.1. Dysponent części 85/02 zrealizował w 2019 r. dochody budżetu państwa w wysokości 221 982,6 tys. zł, co stanowiło 116,6% zaplanowanej kwoty (190 374,0 tys. zł)⁹ i 106,3% dochodów wykonanych w 2018 r. (208 904,2 tys. zł). W strukturze zrealizowanych dochodów największy udział miały dochody w następujących działach: [1] 700 – *Gospodarka mieszkaniowa* – 61,8% (137 156,5 tys. zł)¹⁰, [2] 855 – *Rodzina* – 16,7% (37 033,6 tys. zł)¹¹ oraz [3] 750 – *Administracja publiczna* – 8,4% (19 556,6 tys. zł)¹².

Dochody uzyskano w 20 działach klasyfikacji budżetowej, przy 15 zaplanowanych ustawą budżetową. Dochody nieplanowane (łącznie w kwocie 39,6 tys. zł) zrealizowano w działach: 854 – *Edukacyjna opieka wychowawcza* (24,9 tys. zł), 050 – *Rybołówstwo i rybactwo* (5,5 tys. zł), 752 – *Obrona narodowa* (0,2 tys. zł), 755 – *Wymiar sprawiedliwości* (0,5 tys. zł) i 921 – *Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego* (8,5 tys. zł).

Wyższe od planowanych dochody uzyskano w 12 działach¹³ (łącznie o 31 734,3 tys. zł), w tym w dziale 855 – *Rodzina* wyższe o 61,5% (tj. o 14 096,6 tys. zł), w dziale 710 – *Działalność usługowa* wyższe o 335,6% (tj. o 2 607,0 tys. zł) i w dziale 851 – *Ochrona zdrowia* wyższe o 10,1% (o 1 751,6 tys. zł). Wpływ na wysokość zrealizowanych dochodów w dziale 710 miały dochody uzyskane głównie w rozdziale 71005 – *Prace geologiczne (nieinwestycyjne)* w § 2350 z tytułu opłat egzaminacyjnych oraz opłat za wydanie świadectw stwierdzających kwalifikacje w zawodzie geolog do wykonania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi, opłat za udostępnianie informacji geologicznej oraz wynagrodzenia z tytułu użytkowania górnictwa (wyższe o 21,8% niż planowane) oraz w rozdziale 71015 – *Nadzór budowlany*, szczególnie w § 0580 – *wpływy z tytułu grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych* (na poziomie 540,1% przyjętego planu dla rozdziału).

⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 1393, ze zm.

⁶ Dz.U. z 2018 r. poz. 1793, ze zm.

⁷ Dz.U. z 2014 r. poz. 1773.

⁸ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Po zmianie wynikającej z decyzji Ministra Finansów nr MF/BP6.4143.18.1.2019.ZUB z 28 lutego 2019 r. w dziale 900 rozdziale 90014 § 0690 (zmniejszenie o 3,0 tys. zł). Pierwotnie ustawa budżetowa na rok 2019 z dnia 16 stycznia 2019 r. (Dz. U. poz. 198) (dalej: ustawa budżetowa) przewidywała dochody w części 85/02 – *województwo dolnośląskie* w wysokości 190 377,0 tys. zł.

¹⁰ W tym w § 2350 – *dochody budżetu państwa związane z realizacją zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego* (136 976,6 tys. zł), głównie z tytułu gospodarowania nieruchomościami, zrealizowane przez starostwa powiatowe i miasta na prawach powiatu, jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

¹¹ Główne źródło dochodów w tym dziale stanowiły dochody z tytułu zwrotu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego od dłużników oraz wpływy z tytułu odzyskanych zaliczek alimentacyjnych.

¹² W tym § 0930 – *wpływy z opłat paszportowych oraz pozostałych opłat konsularnych* (12 823,4 tys. zł).

¹³ Dotyczy tych działów, w których dochody zostały zaplanowane w ustawie budżetowej.

Natomiast nie zrealizowano dochodów¹⁴ w planowanych wysokościach w trzech działach: 150 – *Przetwórstwo przemysłowe* (0,8 tys. zł przy 10,0 tys. zł planowanych, tj. 8,4%)¹⁵, 500 – *Handel* (226,7 tys. zł przy 283,0 tys. zł planowanych, tj. 80,1%)¹⁶ oraz 010 – *Rolnictwo i łowiectwo* (5,8 tys. zł przy 5,9 tys. zł planowanych, tj. 98,3%)¹⁷.

(akta kontroli t. II str. 316-381, t. IV str. 269-278)

Dochody dysponenta III stopnia w 2019 r. wyniosły 20 719,6 tys. zł¹⁸ i były wyższe zarówno od dochodów zaplanowanych na ten rok o 2 188,6 tys. zł (tj. o 11,8%), jak i uzyskanych w 2018 r. o 2 294,4 tys. zł (tj. o 12,5%) oraz stanowiły 9,3% udziału w dochodach uzyskanych w części 85/02. Największe, bo sięgające 86,1% zrealizowanych dochodów DUW, były dochody w dziale 750 – *Administracja publiczna* (17 849,8 tys. zł), w tym w rozdziale 75011 – *Urzędy wojewódzkie* (17 723,1 tys. zł), w § 0930 – *wpływy z opłat paszportowych oraz pozostałych opłat konsularnych*, w którym wykonanie w 2019 r. wyniosło 12 823,4 tys. zł (95,0% planu). Natomiast wpływ na wyższe osiągnięte przez dysponenta III stopnia dochody w 2019 r. w stosunku do planu, jak i wykonania za 2018 r. miały dochody uzyskane w dziale 710 – *Działalność usługowa* (2 856,1 tys. zł), w rozdziale 71015 – *Nadzór budowlany* (2 856,0 tys. zł) w tym w § 0690 – *wpływy z różnych opłat* (2 192,2 tys. zł), wynikające z naliczenia i nałożenia w kwotach w większych niż szacowano opłat legalizacyjnych i kar.

(akta kontroli t. II str. 10-12, 15, 181-182, t. III str. 243-246, t. IX str. 361-362)

1.2. Według stanu na 31 grudnia 2019 r. należności pozostałe do zapłaty w części 85/02 – *województwo dolnośląskie* wyniosły 1 260 747,3 tys. zł i wzrosły w stosunku do należności w roku poprzednim o 81 568,6 tys. zł, tj. o 6,9%. Wzrost ten nastąpił przede wszystkim w działach: [1] 855 – *Rodzina*, gdzie należności (m.in. z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego) wyniosły 1 131 965,5 tys. zł, co stanowiło 89,8% należności ogółem (wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 76 430,3 tys. zł, tj. o 7,2%) oraz [2] 700 – *Gospodarka mieszkaniowa*, gdzie należności z tytułu gospodarki gruntami i nieruchomościami, związane z realizacją zadań przez jednostki samorządu terytorialnego, stanowiące udział Skarbu Państwa, wyniosły 94 557,0 tys. zł, co stanowiło 7,5% należności ogółem (wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 9 822,7 tys. zł, tj. o 11,6%).

Zaległości netto według stanu na 31 grudnia 2019 r. wyniosły 1 255 826,8 tys. zł i były wyższe o 83 694,7 tys. zł, tj. o 7,1% od zaległości netto na koniec 2018 r. Na wzrost ten wpływ miał głównie przyrost w dziale 855 – *Rodzina*, w tym m.in. z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego (76 436,9 tys. zł). Jak wskazała Dyrektor WFiB wynikało to przede wszystkim ze zwiększenia liczby dłużników alimentacyjnych oraz długotrwałych postępowań egzekucyjnych.

(akta kontroli t. II str. 350-381, 419-427, t. III str. 132, t. IV str. 269-278)

Na koniec 2019 r. u dysponenta III stopnia wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w łącznej kwocie 13 279,0 tys. zł, z czego 12 995,1 tys. zł dotyczyło należności zaewidencjonowanych w Wydziale Finansów i Budżetu DUW (dalej: WFiB), a 283,9 tys. zł w Wydziale Organizacji i Rozwoju DUW (dalej: WOIR). Wysokość tych należności była niższa niż w roku poprzednim o 3 097,3 tys. zł,

¹⁴ Mniej o 165,3 tys. zł.

¹⁵ Z uwagi na niższe wykonanie dochodów z tytułu przeprowadzania badań laboratoryjnych usługowych przez Zakład Higieny Weterynaryjnej.

¹⁶ Ze względu na uzyskania niepełnej kwoty należności pozostałej po zlikwidowanym Zakładzie Techniki Medycznej Służby Zdrowia we Wrocławiu, która to wierzytelność stanowiła podstawę planowania dochodów na 2019 r.

¹⁷ Ze względu na zrealizowanie niższych dochodów w § 0570 i w § 0580, tj. wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych odpowiednio: od osób fizycznych oraz od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych, z uwagi m.in. na prewencję realizowaną w ramach ochrony konsumentów, jak również poprawę przestrzegania prawa zwłaszcza przez dużych przedsiębiorców.

¹⁸ Na uzyskane przez dysponenta III stopnia w 2019 r. dochody budżetu państwa złożyły się dochody w kwocie 19 909,5 tys. zł zrealizowane przez Wydział Finansów i Budżetu DUW oraz w kwocie 810,1 tys. zł przez Wydział Organizacji i Rozwoju DUW.

tj. o 18,9%. Wpływ na to miał stan należności pozostałych do zapłaty, szczególnie w dziale 710 – *Działalność usługowa* (uchylenie przez organ II instancji kary nałożonej w 2018 r. w wysokości 822,5 tys. zł) oraz w dziale 750 – *Administracja publiczna, rozdziale 75011 – Urzędy wojewódzkie* (umarzanie spraw dotyczących wymierzania kar za nieterminowe wydawanie decyzji, w związku ze zmianą przepisów w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego). Jednocześnie wysokość zaległości netto dysponenta III stopnia wyniosła 10 634,3 tys. zł, co stanowiło 80,1% należności pozostałych do zapłaty, i była wyższa od kwoty zaległości netto na koniec 2018 r. (10 445,1 tys. zł) o 189,2 tys. zł, tj. o 1,8%. Największy udział w strukturze tych zaległości miały wierzytelności przejęte przez Wojewodę Dolnośląskiego z dniem 1 stycznia 2017 r. po zlikwidowanym Funduszu Skarbu Państwa¹⁹, według stanu na 31 grudnia 2019 r. w łącznej kwocie 8 340,6 tys. zł²⁰ (78,4% zaległości netto DUW).

(akta kontroli t. II str. 10-12, 15, 111, 202-226, t. IV str. 269-278, 561-562, t. IX str. 361-362)

1.2.1. Szczegółowym badaniem objęto działania windykacyjne podejmowane zarówno przez dysponenta części, jak i dysponenta III stopnia, w celu wyegzekwowania przysługujących im należności ogółem w kwocie 6 448,3 tys. zł, stanowiące:

- 100% zaległości wykazanych przez WOiR w rocznym sprawozdaniu Rb-27 za 2019 r. w wysokości 267,1 tys. zł,
- wybrane celowo zaległości publicznoprawne oraz zaległości należne Wojewodzie Dolnośląskiemu po zlikwidowanym Funduszu Skarbu Państwa ewidencjonowane przez WFiB w łącznej kwocie 6 097,4 tys. zł,
- 100% zaległości dysponenta części 85/02 – *województwo dolnośląskie*, dla których ewidencję finansowo-księgową prowadził WFiB, w kwocie 83,8 tys. zł.

Stwierdzono, że w latach 2015-2019 zarówno dysponent części, jak i III stopnia prowadził wobec dłużników czynności zmierzające do wyegzekwowania należności, w zależności od ich charakteru, stosując przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. *o postępowaniu egzekucyjnym w administracji*²¹ (dalej: *upewa*) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 r. *w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych*²² (dalej: *rozporządzenie z 30 grudnia 2015 r.*) bądź ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – *Kodeks postępowania cywilnego*²³ (dalej: *kpc*). Wyjątek stanowiły należności z tytułu kosztów wydalenia cudzoziemców, które nie były egzekwowane, a powodem tego, według wyjaśnień Dyrektora WOiR, był brak uwarunkowań prawnych pozwalających na prowadzenie postępowań wobec obywateli spoza Unii Europejskiej. Proces ustalania, ewidencjonowania i dochodzenia objętych badaniem zaległości był, co do zasady zgodny z obowiązującym prawem, a podejmowane przez pracowników DUW czynności uwzględniały stopień prawdopodobieństwa skuteczności inicjowanych działań windykacyjnych oraz potrzebę przerwania biegu przedawnienia (za wyjątkiem przypadków opisanych w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

¹⁹ Na podstawie art. 117 ust. 9 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. *Przepisy wprowadzające ustawę o zasadach zarządzania mieniem państwowym* (Dz. U. poz. 2260, ze zm.). Wcześniej, jak wskazał Dyrektor Wydziału Nieruchomości, Rolnictwa i Środowiska DUW, w związku z likwidacją delegatur terenowych Ministerstwa Skarbu Państwa, z dniem 1 maja 2012 r. Wojewoda Dolnośląski przejął do zaewidencjonowania i gospodarowania dokumentacją należności Funduszu Skarbu Państwa po wykreśleniu przedsiębiorstw państwowych z właściwych rejestrów. Do 31 grudnia 2016 r. kompetencje w zakresie odraczania, umarzania lub rozkładania na raty należności cywilnoprawnych Fundusz Skarbu Państwa leżały w gestii Ministra Skarbu Państwa.

²⁰ Wykazane w dziale 750 – *Administracja publiczna rozdziale 75095 – Pozostała działalność* w § 0630, § 0810 i § 092.

²¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 1438, ze zm.

²² Dz. U. z 2017 r. poz. 1483.

²³ Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.

(akta kontroli t. II str. 111-118, 202-226, 428-431, 123-131, t. III str. 1-30, 164-165, t. IV str. 1-4, 87-88, 126-172, 288-289, 341-360, 380-542)

Kontrola wykazała także, że w stosunku do dłużników, wobec których postępowanie egzekucyjne okazywało się bezskuteczne, stosowano instytucję przewidzianą w art. 71 *upewa*, tj. składano wnioski o wyjawienie majątku dłużnika, zgodnie z przepisami *kpc*.

(akta kontroli t. IV str. 104-121, 265-268)

W 2019 r. umorzono należności na łączną kwotę 2 858,3 tys. zł²⁴, rozłożono na raty zapłatę 126,1 tys. zł oraz zdjęto z ewidencji księgowej należności przedawnione na kwotę 53,9 tys. zł. Umorzone należności dotyczyły opłat legalizacyjnych nałożonych przez powiatowe inspektoraty nadzoru budowlanego (55,0 tys. zł), zwrotów dotacji przyznanych w 2017 r.²⁵ lub 2018 r.²⁶ (2 779,0 tys. zł) oraz należności przysługującej Skarbowi Państwa po jednym ze zlikwidowanych zakładów przemysłu dziewiarskiego (24,3 tys. zł). Rozłożono na raty koszty zastępstwa prawnego (1,1 tys. zł) oraz kary (90,0 tys. zł) i opłaty legalizacyjne (35,0 tys. zł) nałożone przez powiatowych inspektorów nadzoru budowlanego. Odroczenie należności nie wystąpiło.

Należności publicznoprawne, które uległy przedawnieniu, to w WOiR koszty wydalenia cudzoziemców w kwocie 51,8 tys. zł oraz w WFiB grzywna w celu przymuszenia w kwocie 2,1 tys. zł.

Tryb postępowania zarówno przy umorzeniu należności, rozłożeniu zapłaty na raty, czy zdjęcia z ewidencji księgowej należności przedawnionych, prowadzony był zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego i z przyjętą w DUW procedurą²⁷. Decyzje podejmowano po uprzednim ustaleniu stanu faktycznego i wyjaśnieniu okoliczności sprawy. Terminy przedawnienia należności objęte były stałym monitoringiem w WFiB przy wykorzystaniu jednego z modułów systemu finansowo-księgowego oraz poprzez bieżącą analizę dokumentów i toczących się spraw (również w WOiR).

(akta kontroli t. I str. 562-698, t. II str. 1-5, 119-122, 138-140, 231-311, 502-543, t. III str. 74-182)

W toku kontroli stwierdzono także, że w 2019 r. w WOiR odpisano kwotę 95,4 tys. zł, dotyczącą należności dochodzonej przez DUW na drodze sądowej od kontrahenta (Lidera Konsorcjum), na rzecz którego w 2015 r. DUW niezgodnie z umową dokonał części płatności za realizację przedmiotu umowy. W wyniku niekorzystnego dla DUW rozstrzygnięcia sądowego (oddalenie apelacji), wskazującego m.in. na błędy popełnione przy dokonywaniu płatności oraz z uwagi na brak dalszych możliwości odzyskania tej należności, jej wartość ostatecznie została zaliczona do kosztów i ujęta na koncie 761 – *Pozostałe koszty operacyjne*.

(akta kontroli t. II str. 548-594, t. III str. 50-73)

1.3 Nie stwierdzono nieprawidłowości związanych ze sprawowaniem nadzoru i kontroli przez Wojewodę Dolnośląskiego w zakresie dochodów budżetowych, bowiem w szczególności: [1] przeprowadzono okresowy analizy, o których mowa w art. 175 ust. 2 pkt 1 *ufp* (za I półrocze oraz III kwartały); [2] monitorowano wykonanie planu dochodów oraz stanu należności, w tym zaległości; [3] sporządzano dla wydziałów merytorycznych DUW kwartalne informacje o wysokości wykonanych dochodów, jak i stanie zaległości wykazywanych w sprawozdaniu Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją

²⁴ Dotyczy tych spraw, w których w 2019 r. została wydana decyzja administracyjna bądź zawarta ugoda. Podana wartość obejmuje kwotę należności głównej oraz ewentualnych odsetek.

²⁵ Dotyczy gminy, która wykorzystwała dotację niezgodnie z przeznaczeniem (2 774,3 tys. zł).

²⁶ Dotyczy organizacji pożytku publicznego, która wykorzystwała dotację celową z budżetu państwa niezgodnie z przeznaczeniem (4,8 tys. zł).

²⁷ W zakresie stosowania ulg w spłacie należności.

zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami; [4] po zakończeniu sprawozdawczości budżetowej danego roku budżetowego występowano do starostw i miast na prawach powiatu o sporządzenie informacji uzupełniającej przedstawiającej strukturę zaległości w realizacji dochodów wykazanych w sprawozdaniu Rb-27ZZ; [5] przeprowadzono kontrole w jednostkach samorządu terytorialnego (dziewięć kontroli w 2019 r., z czego sześć dotyczyło prawidłowości realizacji przez te jednostki dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami²⁸, a trzy prawidłowości danych wykazywanych w sprawozdaniu Rb-ZN²⁹ i Rb-27ZZ w zakresie należności Skarbu Państwa z tytułu wykonywania przez te jednostki zadań zleconych³⁰).

(akta kontroli t. III str. 312-315, 432-501, t. V str. 5-94, t. X str. 422-426)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Podejmowane w DUW w latach 2015-2019 działania mające na celu wyegzekwowanie należnych Wojewodzie Dolnośląskiemu wierzytelności bądź doprowadzenie do ich umorzenia w trzech przypadkach (na łączną kwotę 67,2 tys. zł, stanowiące 1% badanej próby zaległości) nie były rzetelne, tj.:

a) w przypadku jednego z dłużników³¹, w stosunku do którego ostatnie postępowanie egzekucyjne komornik sądowy umorzył w kwietniu 2014 r. z uwagi na jego bezskuteczność:

- do czasu sporządzenia wniosku z 30 sierpnia 2017 r. o ustanowienie kuratora sądowego w celu reprezentacji nieobecnego dłużnika w postępowaniu administracyjnym dotyczącym umorzenia należności budżetowych, nie podejmowano w tym zakresie żadnych działań, mimo że opinię w przedmiocie możliwości ustanowienia kuratora uzyskano w lutym 2015 r. Złożony przez DUW wniosek został przez sąd w lutym 2018 r. oddalony z uwagi na niezpełnienie przez pełnomocnika DUW jednego z braków formalnych wniosku, z którego wynikać miało, że dłużnik nie przebywał w zakładzie karnym lub areszcie śledczym. Ponowny wniosek do 31 grudnia 2019 r. nie został złożony;

- po oddaleniu przez sąd ww. wniosku w DUW nie podejmowano innych działań mających na celu dalszą egzekucję bądź skuteczne doprowadzenie do możliwości umorzenia tej należności, ani nie skorzystano z możliwości wskazanej w art. 58 ust. 3a *ufp* pozwalającej na umorzenie należności w formie jednostronnego oświadczenia woli, wówczas gdy uzyskanie oświadczenia woli dłużnika jest niemożliwe bądź znacznie utrudnione.

Przyczynę powyższego stanowił brak precyzyjnych zasad dotyczących sposobu przekazywania dokumentacji i informacji³² w zakresie egzekucji należności pomiędzy WOI*R* (właściwym oddziałem) a Wydziałem Nadzoru i Kontroli (dalej: WNiK) oraz niejasny podział kompetencji pomiędzy komórkami organizacyjnymi DUW, w zakresie odpowiedzialności za poszczególne etapy procesu windykacji

²⁸ Obejmujące weryfikację w zakresie gromadzenia i rozliczania dochodów – ich ustalanie, odprowadzanie, ewidencjonowanie oraz sporządzanie sprawozdań.

²⁹ Kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań oraz należności Skarbu Państwa z tytułu wykonywania przez jednostki samorządu terytorialnego zadań zleconych.

³⁰ Obejmujące ujęcie danych oraz terminowość sporządzania i przekazywania tych sprawozdań.

³¹ Dla którego ewidencję finansowo-księgową prowadził WOI*R*, a kwota zaległości na 31 grudnia 2019 r. wynosiła 2,7 tys. zł.

³² Zarządzenie nr 11 Dyrektora Generalnego Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu z dnia 18 grudnia 2019 r. zmieniające zarządzenie w sprawie wprowadzenia *Instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych i kontroli finansowej w Dolnośląskim Urzędzie Wojewódzkim we Wrocławiu* wskazuje w rozdziale 8 § 36 ust. 2, że „w przypadku niezapłacenia należności cywilnoprawnych, dochodzenie należności powierza się radcy prawnemu właściwego wydziału merytorycznego, a w przypadku braku radcy w danym wydziale – radcy w Wydziale Nadzoru i Kontroli. Pracownik OKB przekazuje dokumentację stanowiącą podstawę dochodzenia należności w celu podjęcia właściwych kroków mających na celu wyegzekwowanie należności[...]”, nie precyzując tym samym formy tego przekazania.

należności³³, w tym za podejmowanie kluczowych decyzji w odniesieniu do należności jako takiej³⁴.

Dyrektor WOiR wskazał m.in., że pracownicy tego wydziału podejmowali czynności w zakresie swoich kompetencji, a obowiązek podjęcia działań w zakresie egzekucji tej należności przed sądami czy komornikami pozostawał w kompetencji radcy prawnego, do którego zwrócono się także w celu ustanowienia kuratora. Powyższe wyjaśnienia stanowią tylko potwierdzenie przyczyny powstania niniejszej nieprawidłowości.

(akta kontroli t. I str. 40, 150-152, t. II str. 115-117, t. IV str.1-19, 123, 166-167, 173-175, 179-184, 188, 189-199, 559-561)

b) w przypadku dwóch³⁵ należności upomnienie, o którym mowa w § 7 ust. 1 *rozporządzenia z 30 grudnia 2015 r.*, nie zostało przesłane dłużnikowi niezwłocznie, pomimo takiego wymogu. Nastąpiło to odpowiednio po upływie roku od dnia odbioru decyzji przez zobowiązanego³⁶ oraz po upływie 7 miesięcy od zwrotnego wpływu decyzji do DUW.

Dyrektor WFiB wyjaśniając zwłokę w zakresie pierwszego z nich podała, że Dolnośląski Kurator Oświaty otrzymał od Wojewody Dolnośląskiego pełnomocnictwa, w świetle których został zobowiązany do udzielania dotacji (zawierania umów), rozliczania i wydawania decyzji o zwrocie dotacji, a upomnienie zostało sporządzone niezwłocznie po otrzymaniu pisma z Kuratorium Oświaty (z 16 lipca 2018 r.). Zastępca Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej DUW (dalej: WZiPS) w drugim przypadku wskazała, że w jej ocenie termin *niezwłocznie* oznacza termin realny, mający na względzie okoliczności miejsca i czasu, a biorąc pod uwagę, m.in. rotację na stanowisku ds. infrastruktury socjalnej oraz duże obciążenie pracą, upomnienie zostało wystawione tak szybko, jak było to możliwe.

NIK wskazuje, że w czasie, w którym powinno nastąpić wezwanie do uregulowania należności, w mocy pozostawało pełnomocnictwo Wojewody Dolnośląskiego nr 200 z 13 kwietnia 2016 r., w zakresie którego Dolnośląski Kurator Oświaty nie został upoważniony w imieniu wierzyciela (Wojewody Dolnośląskiego) do występowania w postępowaniach egzekucyjnych prowadzonych w zakresie należności z tytułu dotacji. O fakcie tym WFiB został poinformowany, jako wydział wykonujący obsługę dysponenta części, pismem z 17 listopada 2017 r. i nie powziął działań inicjujących postępowanie egzekucyjne aż do lipca 2018 r., co NIK ocenia jako nierzetelne. NIK podkreśla także, że problemy kadrowo-organizacyjne nie mogą stanowić usprawiedliwienia dla działań podejmowanych w zwłocę.

(akta kontroli t. II str. 428-430, t. IV str. 282-319, str. 341-342, 357-379, 553-558, t. IX str. 349-350)

c) w przypadku należności przysługującej od jednego z dłużników (wynoszącej 43,0 tys. zł na 31 grudnia 2019 r.)³⁷ pierwszy tytuł wykonawczy³⁸, nie zawierał wszystkich elementów, o których mowa w art. 27 §1 pkt 7 *upewa*, tj. nie zamieszczono stanowiska służbowego osoby upoważnionej do działania

³³ Zgodnie z § 43 ust. 3 załącznika do zarządzenia nr 166 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 czerwca 2016 r. *Regulamin Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu* (tekst ujednolicony – stan na dzień 29 grudnia 2019 r.) do zadań WOiR w zakresie Oddziału Księgowości i Budżetu należy: pkt 24 – prowadzenie ewidencji należności cywilnoprawnych Urzędu, zaś § 41 ust. 4 do zadań WNiK w zakresie Samodzielnego Stanowiska do spraw Obsługi Prawnej należy: pkt 8 – zastępstwo procesowe przed sądami powszechnymi, Sądem Najwyższym, Wojewódzkimi Sądami Administracyjnymi i Naczelny Sąd Administracyjny oraz przed organami administracji publicznej.

³⁴ Np. w zakresie czy, a jeśli tak, to jakie dalsze działania należy podjąć w celu wyegzekwowania należności.

³⁵ Dotyczy należności przysługującej od jednej z fundacji z tytułu zwrotu dotacji pobranej w nadmiernej wysokości wraz z należnymi odsetkami (na dzień 31 grudnia 2019 r. wynoszącej 21,5 tys. zł) oraz od jednego z dłużników (na dzień 31 grudnia 2019 r. wynoszącej 43,0 tys. zł).

³⁶ Decyzja nie została przez zobowiązanego zaskarżona.

³⁷ Opisanej w ppkt b.

³⁸ Z 25 września 2018 r.

w imieniu wierzyciela, a wskazane imię i nazwisko było nieczytelne, co NIK ocenia jako działanie nierzetelne.

Zastępca Dyrektora WZiPS podała, że było to przeoczenie pracownika spowodowane najprawdopodobniej dużym tempem pracy i przemęczeniem.

Według NIK ww. argument nie usprawiedliwia nierzetelności w wykonywaniu czynności o stosunkowo niskim stopniu skomplikowania i złożoności.

(akta kontroli t. II str. 428-430, t. IV str. 282-319)

2. Pomimo występowania, co najmniej od 1 stycznia 2016 r., określonej w art. 56 ust. 1 pkt 2 *ufp* przesłanki do umorzenia należności w całości z urzędu, według stanu na 31 grudnia 2019 r. w ewidencji finansowo-księgowej WFiB ujęta była nadal należność przysługująca Wojewodzie Dolnośląskiemu po zlikwidowanym Funduszu Skarbu Państwa od jednego w dłużników w łącznej kwocie 253,9 tys. zł³⁹. Przedmiotowa przesłanka wiązała się z tym, iż podmiot utracił osobowość prawną, a nie istniała możliwość przeniesienia odpowiedzialności za zobowiązania na osoby trzecie⁴⁰. W tym celu nie podjęto w DUW żadnych czynności, mimo opracowanych w tym zakresie procedur, pozwalających na zastosowanie umorzenia⁴¹, szczególnie nie przygotowano wniosku inicjującego postępowanie w tym zakresie.

Radca prawny prowadzący windykację należności i odpowiedzialny za sporządzenie wniosku wyjaśnił m.in., że ze względu na znaczną liczbę dochodzonych należności oraz inne zadania, w pierwszej kolejności podejmowane były czynności w sprawach zagrożonych przedawnieniem lub gdzie istnieje realna szansa realizacji zobowiązań wobec Skarbu Państwa, a należności *de facto* nieściągalne przesunięte zostały na kolejny etap realizacji.

NIK nie uwzględnia powyższych wyjaśnień i nie znajduje uzasadnienia, dla którego od trzech lat, tj. od momentu przejęcia wszystkich kompetencji w zakresie należności cywilnoprawnych od Ministerstwa Skarbu Państwa, nie podjęto działań w celu rozpatrzenia kwestii bytu tej należności i podjęcia decyzji w tym zakresie. Utrzymywanie w ewidencji księgowej należności całkowicie nieściągalnych może mieć wpływ na ocenę wiarygodności sprawozdań, tak budżetowych, jak i finansowych.

(akta kontroli t. III str. 20, t. IV str. 334-338, 383-386, 393-394, 517-519, 547-552)

3. W DUW wystąpiły dwa przypadki ewidencjonowania należności w księgach rachunkowych z naruszeniem art. 20 ust. 1⁴² oraz z art. 24 ust. 1, ust. 2 i ust. 5⁴³ *uor*, tj.:

a) w ewidencji finansowo-księgowej WOiR nie ujęto kosztów postępowania o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko spadkobiercom dłużnika w kwocie 0,2 tys. zł, podczas gdy wniosek o wszczęcie egzekucji wierzyciela (Skarbu Państwa – DUW) obejmował także ww. kwotę. Przyczynę powyższego stanowił brak przekazania dokumentu stanowiącego podstawę ujęcia ww. kwoty w księgach rachunkowych wydziału przez radcę prawnego prowadzącego sprawę. Wyjaśnił on, że ze względu na przysługujące prawo skorzystania ze środków zaskarżenia,

³⁹ Należność główna wraz z odsetkami.

⁴⁰ Odpowiedzialność spadkobierców drugiego ze współników nie została dopuszczona przez sąd.

⁴¹ Zarządzenie nr 150 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 30 maja 2017 r. w sprawie trybu postępowania przy umarzaniu w całości albo w części bądź odraczaniu lub rozkładaniu na raty należności Skarbu Państwa przejętych przez Wojewodę Dolnośląskiego, jako mienie pozostałe po zlikwidowanych państwowych jednostkach organizacyjnych lub spółkach z udziałem Skarbu Państwa, po rozwiązanych bądź wygasłych umowach o oddanie przedsiębiorstwa do odpłatnego korzystania, po przedsiębiorstwie państwowym wykreślonym z rejestru przedsiębiorców lub przejętym przez Skarb Państwa z innych tytułów oraz nieściągniętych należności zlikwidowanego Funduszu Skarbu Państwa.

⁴² W myśl którego, do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

⁴³ Zgodnie z którym, księgi rachunkowe powinny być prowadzone m.in. rzetelnie i na bieżąco. Księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty. Księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone na bieżąco, jeżeli pochodzące z nich informacje umożliwiają sporządzenie w terminie obowiązujących jednostek sprawozdań finansowych i innych sprawozdań.

w szczególności przez dłużników, czy osoby trzecie (np. skarga na czynność komornika), przedwczesne byłoby ewidencjonowanie kosztów postępowania, jako wymagalnej należności Skarbu Państwa.

b) wartość odsetek od należności jednego z dłużników naliczona na 31 grudnia 2019 r., a ujęta w księgach rachunkowych WFiB nie była prawidłowa, gdyż została zaniżona o 1,1 tys. zł z uwagi na przyjęcie niewłaściwej daty jako tej, od której naliczane były odsetki od zaległej należności. Miało to wpływ na wartość należności pozostałych do zapłaty ogółem, w tym zaległości netto prezentowanych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 dysponenta III stopnia, a ostatecznie i dysponenta części 85/02 za 2019 r. Dyrektor WOiR w wyjaśnieniach przyznał, że weryfikując termin naliczania odsetek, z uwagi na natłok spraw i ograniczone możliwości kadrowe, korekta nie została wprowadzona do ewidencji finansowo-księgowej, a błąd ten nie został także zidentyfikowany podczas przekazywania spraw do WFiB z dniem 1 maja 2018 r.

Opisane powyżej przypadki nieprawidłowego ewidencjonowania należności zostały skorygowane w toku kontroli.

(akta kontroli t. II str. 117-118, t. IV str. 125, 138, 168, 199, 227-264, t. IV str. 87-103, 188, 197-198, 220-223, 320, 322, t. IX str. 349-350, 361-363)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2019 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie dochodzenia należności.

Z analizy porównawczej wynika, że zrealizowane w 2019 r. dochody zarówno dysponenta części 85/02 – województwo *dolnośląskie*, jak i dysponenta III stopnia, były wyższe od uzyskanych w roku poprzednim oraz od zaplanowanych w ustawie budżetowej i planie finansowym. Zarówno stan zaległości dysponenta części, jak i III stopnia na koniec 2019 r. wzrósł w stosunku do roku poprzedniego odpowiednio o 7,1 % i 1,8%. Stwierdzone nieprawidłowości ogółem w kwocie 322,4 tys. zł w obszarze windykacji należności nie wpłynęły w istotny sposób na ocenę kontrolowanego obszaru.

OBSZAR

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

W ustawie budżetowej na rok 2019 wydatki budżetu państwa w części 85/02 zostały zaplanowane w wysokości 3 254 991,0 tys. zł. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. zwiększono je *per saldo* o 1 321 808,8 tys. zł, tj. do łącznej wysokości 4 576 799,8 tys. zł, co stanowiło wzrost o 28,9% w odniesieniu do wydatków ustalonych w ustawie budżetowej. Źródłem wzrostu wydatków były zmiany w ustawie budżetowej w kwocie 747 345,8 tys. zł, zwiększenia środków, otrzymanych z rezerw celowych w wysokość 567 925,1 tys. zł oraz z rezerwy ogólnej cz. 81 – w kwocie 6 537,9 tys. zł. Wydatki budżetu państwa w części 85/02 zostały zrealizowane w kwocie 4 546 737,5 tys. zł, co stanowiło 99,3% planu po zmianach. W porównaniu do roku 2018 nastąpił wzrost wydatków o 649 751,6 tys. zł, tj. o 16,7%.

Przeprowadzona analiza wydatków w podanych poniżej ośmiu działach klasyfikacji budżetowej wykazała, iż w 2019 r.:

[1] w dziale 010 – *Rolnictwo i łowiectwo* – wydatkowano 135 711,0 tys. zł (3,0% wydatków w części 85/02 ogółem), o 12,8% więcej niż w roku poprzednim (118 343,0 tys. zł), co stanowiło 236,4% planu pierwotnego (57 408,0 tys. zł)⁴⁴

⁴⁴ Powodem wzrostu wydatków w porównaniu do planu była realizacja zadań w zakresie m.in. dofinansowania działalności bieżącej w zakresie realizacji zadań związanych z utrzymaniem wód i urządzeń wodnych; dofinansowania realizacji zadań bieżących z zakresu administracji rządowej w związku z postanowieniami art. 129 *ufp*; sfinansowania zadań wynikających z ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych oraz

oraz 99,4% planu po zmianach (136 562,5 tys. zł). Wzrost w porównaniu do 2018 r. spowodowany był zwiększeniem wynagrodzeń oraz zwiększeniem dotacji na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej;

[2] w dziale 600 – *Transport i łączność* – wydatkowano 136 047,5 tys. zł (3,0% wydatków w części 85/02), o 39,1% mniej niż w roku poprzednim (223 369,1 tys. zł), co stanowiło 240,8% planu pierwotnego (56 500,0 tys. zł)⁴⁵ oraz 99,9% planu po zmianach (136 133,5 tys. zł). Istotne zmniejszenie wydatków w tym dziale w porównaniu do 2018 r. wynikało przede wszystkim ze zmiany przepisów w zakresie dofinansowania zadań realizowanych w ramach programu wieloletniego pn. *Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019*;

[3] w dziale 750 – *Administracja publiczna* – wydatkowano 108 732,2 tys. zł (2,4% wydatków w części 85/02), o 0,4% mniej niż w roku poprzednim (109 170,8 tys. zł), co stanowiło 108,9% planu pierwotnego (99 818,0 tys. zł) oraz 98,1% planu po zmianach (110 802,5 tys. zł);

[4] w dziale 754 – *Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa* – wydatkowano 223 890,4 tys. zł (4,9% wydatków w części 85/02), o 2,4% więcej niż w roku poprzednim (218 503,4 tys. zł)⁴⁶, co stanowiło 108,9% planu pierwotnego (205 618,0 tys. zł) oraz 99,9% planu po zmianach (224 008,6 tys. zł);

[5] w dziale 801 – *Oświata i wychowanie* – wydatkowano 144 740,0 tys. zł (3,2% wydatków w części 85/02), o 0,9% więcej niż w roku poprzednim (143 496,0 tys. zł), co stanowiło 768,5% planu (18 835,0 tys. zł)⁴⁷ oraz 98,7% planu po zmianach (146 645,7 tys. zł);

[6] w dziale 851 – *Ochrona zdrowia* – wydatkowano 303 718,9 tys. zł (6,7% wydatków w części 85/02), o 4,3% więcej niż w roku poprzednim (290 696,8 tys. zł), co stanowiło 102,6% planu (296 023,0 tys. zł) oraz 99,4% planu po zmianach (305 632,5 tys. zł);

[7] w dziale 852 – *Pomoc społeczna* – wydatkowano 304 946,6 tys. zł (6,7% wydatków w części 85/02), o 1,0% więcej niż w roku poprzednim (301 828,5 tys. zł), co stanowiło 114,9% planu (265 448,0 tys. zł)⁴⁸ oraz 98,3% planu po zmianach (310 200,32 tys. zł);

niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 810).; zadań związanych z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych oraz ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt; realizacji działań kontrolnych w ramach decyzji Komisji Europejskiej nr SANTE/PH/2019/PL/SI2.799074 o udziale dotacji zatwierdzającej program kontroli występowania agrofagów i związanych z nim środków finansowych.

⁴⁵ Powodem wzrostu wydatków w porównaniu do planu była realizacja zadań w zakresie m.in. zadań związanych z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych w infrastrukturze komunalnej j.s.t.; zakupami inwestycyjnymi na potrzeby lotniczego przejścia granicznego Wrocław-Strachowice; wzmocnienia prawidłowej realizacji zadań nałożonych na Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego we Wrocławiu, w tym w szczególności na wzrost wynagrodzeń w celu realizacji zwiększonych zadań kontrolnych, a także nowych zadań; dofinansowania budowy, przebudowy, remontu, utrzymania, ochrony dróg wojewódzkich i zarządzania tymi drogami.

⁴⁶ Kwota ta uwzględnia wydatki które niewygasły w upływie roku 2018 w wysokości 1 565,0 tys. zł.

⁴⁷ Powodem wzrostu wydatków w porównaniu do planu była realizacja zadań w zakresie m.in. dofinansowania zadań inwestycyjnych jednostek samorządu terytorialnego; dofinansowania zakupu nowości wydawniczych (książek niebędących podręcznikami) do bibliotek szkolnych i bibliotek pedagogicznych w ramach programu wieloletniego *Narodowy Program Rozwoju Czytelni*; działań określonych w art. 18 ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o *mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym* (Dz. U. z 2017 r. poz. 823, ze zm.) adresowane do społeczności romskiej w związku z *Programem integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020*; realizacji rządowych programów *Aktywna tablica* oraz *Posiłek w szkole i w domu*.

⁴⁸ Powodem wzrostu wydatków w porównaniu do planu była realizacja zadań w zakresie m.in. sfinansowania wypłat zryczałtowanych dodatków energetycznych dla odbiorców wrażliwych energii elektrycznej oraz kosztów obsługi tego zadania realizowanego przez gminy w wysokości 2% łącznej kwoty dotacji wypłaconych w gminie, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – *Prawo energetyczne* (Dz. U. z 2019 r. poz. 755, ze zm.); sfinansowanie zadań związanych z obsługą programu wieloletniego *Senior+* na lata 2015-2020; realizacji zadań z zakresu administracji rządowej, w zakresie organizacji i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o *pomocy społecznej* (Dz.U. z 2019 r. poz.1507, ze zm.); realizacji zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ww. ustawy o *pomocy społecznej*.

[8] w dziale 855 – *Rodzina* – wydatkowano 3 046 559,9 tys. zł (67,0% wydatków w części 85/02), o 23,0% więcej niż w roku poprzednim (2 346 632,0 tys. zł), co stanowiło 141,2% planu (2 158 380 tys. zł)⁴⁹ oraz 99,6% planu po zmianach (3 060 240,5 tys. zł). Na zwiększenie wydatków w tym dziale w porównaniu do 2018 r. wpływ miała zmiana przepisów w zakresie wypłat realizowanych w ramach *Programu Rodzina 500 +*.

(akta kontroli t. VII str. 259-285, t. IX str. 35-108, 347, 382, 385-403)

Wydatki dysponenta środków budżetu państwa III stopnia, dotyczące jednostki budżetowej (DUW), w 2019 r. wyniosły 81 380,9 tys. zł i były o 1 830,3 tys. zł, tj. o 2,2% wyższe od wydatków w 2018 r. (79 550,6 tys. zł) oraz o 3 814,9 tys. zł, tj. 4,7% od planu (77 566,0 tys. zł), natomiast niższe o 2 007,6 tys. zł, tj. o 2,4% od planu po zmianach (83 388,4 tys. zł). Największy udział w finansowaniu wydatków DUW, wynoszący 86,7%, miały środki przeznaczone na zadania zaliczane do działu 750 – *Administracja publiczna* w kwocie 70 593,5 tys. zł. Przyjęty ustawą budżetową na 2019 r. plan wydatków w tym dziale w kwocie 66 016,0 tys. zł w ciągu roku został zwiększony do wysokości 72 058,4 tys. zł, tj. o 6 042,4 tys. zł (o 8,4%). Wykonanie wydatków w tym dziale było o 0,1% wyższe niż w roku poprzednim (70 541,4 tys. zł), co stanowiło 106,9% planu (66 016,0 tys. zł) oraz 98,0% planu po zmianach (72 058,4 tys. zł). Największą pozycję w tym dziale zajmował rozdział 75011 – *Urzędy wojewódzkie*, w ramach którego wydatkowano 64 298,5 tys. zł (91,1% wydatków działu 750).

(akta kontroli t. VII str. 93-119, 302-321, 341, t. IX str. 109-130)

2.1.1 Rezerwy budżetowe

Jednym ze źródeł zwiększenia planu wydatków części 85/02 były środki przyznane z rezerw celowych pochodzące z części 83 budżetu państwa (45 tytułów), przyznane na rok 2019, w kwocie ogółem 567 925,1 tys. zł. Struktura tych wydatków według grup ekonomicznych przedstawiała się następująco: [1] dotacje – 447 798,3 tys. zł (78,8% wszystkich wydatków), [2] świadczenia na rzecz osób fizycznych – 722,6 tys. zł (0,1% wszystkich wydatków), [3] wydatki bieżące jednostek budżetowych – 29 354,7 tys. zł (5,2% wszystkich wydatków) oraz [4] wydatki inwestycyjne – 90 049,6 tys. zł (15,9% wydatków ogółem). Ponadto plan wydatków zwiększono o środki pochodzące z rezerwy ogólnej (część 81) w kwocie 3 498,9 tys. zł.

Szczegółowe badanie NIK w zakresie rozdysponowania środków z czterech rezerw celowych⁵⁰ o wartości ogółem 65 816,2 tys. zł⁵¹ (stanowiących 11,5% zwiększenia planu wydatków środkami pochodzącymi ze wszystkich rezerw) wykazało, że: **[1]** zwiększenia wydatków w części 85/02 wynikały z faktycznych potrzeb i były celowe; **[2]** wprowadzano je po otrzymaniu decyzji Ministra Finansów w sprawie zmian w budżecie państwa na rok 2019; **[3]** środki zostały wykorzystane zgodnie

⁴⁹ Powodem wzrostu wydatków w porównaniu do planu była realizacja zadań w zakresie m.in. realizacji świadczenia wychowawczego, o którym mowa w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407, ze zm.); dofinansowania realizacji zadań bieżących z zakresu administracji rządowej w związku z postanowieniami art. 129 *ufp*; zadań w zakresie *Programu Rodzina 500+*; realizacji świadczeń dobry start; dofinansowanie zadań własnych gmin, tj. zatrudnianie przez gminy asystentów rodziny oraz przez powiaty koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w ramach realizacji *Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019*.

⁵⁰ Wskazanych w załączniku nr 2 do ustawy budżetowej w: [1] poz. 26 – Środki na wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, zapewnienie uczniom objętym obowiązkiem szkolnym dostępu do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych oraz realizację programu rządowego "Aktywna tablica" przekazane w wysokości 37 646,7 tys. zł, [2] poz. 27 – Środki na realizację wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023 przekazane w wysokości 2 906,2 tys. zł; [3] poz. 58 – Środki na realizację ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 przekazane w wysokości 14 275,3 tys. zł oraz [4] poz. 69 – Środki na realizację Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Rządu w latach 2017-2020 przekazane w wysokości 10 988,0 tys. zł.

⁵¹ Zgodnie z ewidencją księgową konta 224 i 900.

z przeznaczeniem⁵²; [4] poziom wykorzystania środków pochodzących z poszczególnych rezerw celowych wyniósł: 98,3%⁵³, 100,0%⁵⁴, 90,0%⁵⁵ i 73,3%⁵⁶.

(akta kontroli t. VIII str. 223, 329-356, 409-505, t. IX str. 1-2, 367)

2.1.2 Blokowanie planowanych wydatków

W przypadku stwierdzenia nadmiaru posiadanych środków Wojewoda Dolnośląski, działając w oparciu o przepisy art. 177 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 pkt 2 *ufp*, podejmował decyzje o blokowaniu planowanych wydatków, co oznaczało obowiązujący do końca roku zakaz dysponowania nimi. W 2019 r. na podstawie złożonych wniosków wydano 61 takich decyzji, na łączną kwotę 36 274,6 tys. zł⁵⁷, z tego 15 501,0 tys. zł z rezerw celowych oraz 20 773,6 tys. zł ze środków przyznanych w ustawie budżetowej. Spośród wszystkich wydanych decyzji, 59 datowanych było na okres od 8 listopada do 31 grudnia 2019 r. Najwyższe kwoty blokad, tj. 7 908,0 tys. zł⁵⁸, 6 136,5 tys. zł oraz 2 845,0 tys. zł⁵⁹ dotyczyły zadań realizowanych przez WZiPS (odpowiednio z rezerwy celowej nr 34⁶⁰ i 58 oraz ze środków przyznanych w ustawie budżetowej). Spośród ogółu blokowanych środków z rezerw, 23 753,9 tys. zł (w tym 13 055,6 tys. zł środków z rezerw celowych, tj. 84,2%)⁶¹, dotyczyło środków przyznanych dla ośrodków pomocy społecznej, domów pomocy społecznej oraz środowiskowych domów samopomocy. Blokady dotyczące pomocy społecznej spowodowane były przeszacowaniem potrzeb przez te placówki. Wniosek o blokowanie środków z rezerw celowych Zastępcy Dyrektora WZiPS powołując się na przepisy art. 177 i art. 170 *ufp* uzasadniała koniecznością przeprowadzania bieżącej analizy i weryfikacji planu dotacji na podstawie przekazywanych informacji od ośrodków pomocy społecznej o niedoborach środków przeznaczonych na realizację poszczególnych zadań jak również nadwyżek posiadanych środków.

Pozostałe decyzje o blokadzie środków na wydatki z rezerw w kwocie 12 520,7 tys. zł, spowodowane były m.in.: [1] ograniczeniem zakresu rzeczowego realizowanego zadania⁶²; [2] rezygnacją z realizacji zadania⁶³; [3] aktualizacją

⁵² Z wyjątkiem trzech podmiotów, które nie złożyły sprawozdań rzeczowo-finansowych, wydział merytoryczny nie mógł stwierdzić czy zadania zostały zrealizowane. Dotyczy to środków w wysokości 123,0 tys. zł, pochodzących z rezerwy celowej poz. 58.

⁵³ Rezerwa poz. 27.

⁵⁴ Rezerwa poz. 69.

⁵⁵ Rezerwa poz. 26 – powodem niewykorzystania 10,0% środków tej rezerwy było m.in.: mniejsza niż planowana liczba uczniów w poszczególnych oddziałach, problemy związane z brakiem możliwości zakupu podręczników dostosowanych do potrzeb uczniów niepełnosprawnych; zwroty dotacji przez jednostki samorządu terytorialnego; niespełnianie warunków kryterium dochodowego przez uczniów w trakcie roku szkolnego; mniejsza liczba wniosków o stypendium; brak udokumentowania przez uczniów wydatków na cele określone w regulaminach świadczeń pomocy materialnej.

⁵⁶ Rezerwa poz. 58 – powodem niewykorzystania 26,7% środków tej rezerwy była rezygnacja beneficjentów z wykorzystania dotacji; niższy koszt realizacji zadania niż przewidywany na etapie składania ofert.

⁵⁷ Największe blokady, tj. przekraczające 1 000,0 tys. zł, dotyczyły takich działań klasyfikacji budżetowej jak: 855 – *Rodzina* (9 883,3 tys. zł), 600 – *Transport i łączność* (2 417,7 tys. zł), 801 – *Oświata i wychowanie* (2 533,7 tys. zł), 852 – *Pomoc społeczna* (6 448,6 tys. zł).

⁵⁸ Kwota łączna dwóch decyzji Wojewody nr 85/02.4143.12.20.2019.BD z 11 grudnia 2019 r. na kwotę 3 424,8 tys. zł oraz nr 85/02.4143.12.52.2019.BD z 30 grudnia 2019 r. na kwotę 4 483,2 tys. zł w sprawie blokowania środków z rezerwy celowej poz. 34.

⁵⁹ Kwota łączna dwóch decyzji Wojewody nr 85/02.4143.12.24.2019.BD z 11 grudnia 2019 r. na kwotę 381,6 tys. zł oraz 85/02.4143.12.60.2019.BD z 30 grudnia 2019 r. na kwotę 2 463,4 tys. zł w sprawie blokowania środków z rezerwy celowej poz. 58.

⁶⁰ Środki na realizację ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz na opłacenie składki emerytalnej i rentowej z ubezpieczenia społecznego, a także na opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne i zasiłki dla opiekunów i na realizację art. 10 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin.

⁶¹ Były to rezerwy: poz. 18 – 2 495,6 tys. zł; poz. 25 – 2 195,2 tys. zł; poz. 27 – 177,0 tys. zł; poz. 34 – 7 908,0 tys. zł; poz. 77 – 279,8 tys. zł.

⁶² Pn. *Wykonanie właściwych robót w ramach zadania pn. Stabilizacja skarpy i odbudowa drogi powiatowej nr 3232D w miejscowości Międzygórze, km 6+200-6+480, rezerwa poz. 4 w wysokości 1 282,3 tys. zł; pn. Przebudowa drogi Bożków, dz. 681, 0+000 - 0+150; Bożków, dz. 830, km 0+000 - 0+250; Bożków, dz. 594, 579/4, 587, km 0+000 - 0+155, Bożków, dz. 5, i 7, km 0+000 - 0+125, mostu w Świerkach, dz. 136/1, 142/5 i 142/2 oraz wiaduktu obok stacji kolejowej w Bartnicy, łącznie 680 mb., rezerwa poz. 4 w wysokości 25,6 tys. zł.*

⁶³ Zadanie wynikające z programu wieloletniego Senior+; rezerwa poz. 55 w wysokości 300,0 tys. zł; zadanie pn. *Wykonanie dokumentacji geologiczno-inżynierskiej w ramach zadania pn. Stabilizacja skarpy i odbudowa drogi powiatowej nr 3237 D w miejscowości Gorzanów, rezerwa poz. 4 w wysokości 95,4 tys. zł.*

oraz korektą wniosków o udzielenie dotacji celowej⁶⁴; [4] naliczeniem niewłaściwej kwoty dotacji⁶⁵; [5] niewykorzystaniem środków⁶⁶.

W 2019 r. nie wystąpiły przypadki blokowania wydatków ze względu na stwierdzoną niegospodarność (art. 177 ust. 1 pkt 1 *ufp*). Blokad dokonano na podstawie umotywowanych wniosków jednostek i właściwych wydziałów DUW. Decyzje w sprawie blokad, z wyjątkiem jednej⁶⁷ opisanej w sekcji pn. *Stwierdzone nieprawidłowości*, wydawane były bezzwłocznie po otrzymaniu przez WFiB informacji o niezrealizowaniu zakładanych wydatków.

Wszystkie wnioski o blokadę oraz decyzje dysponenta o blokadzie zaplanowanych wydatków zostały wprowadzone do Informatycznego Systemu Obsługi Budżetu Państwa TREZOR (dalej: TREZOR).

(akta kontroli t. VII str. 1-92, t. IX str. 2)

2.2.3 Wykonanie zaplanowanych wydatków według grup ekonomicznych

Struktura wydatków w części 85/02 (w tym budżet środków europejskich), według grup ekonomicznych przedstawiała się w 2019 r. następująco: [1] dotacje i subwencje – 4 142 354,5 tys. zł (91,0% wydatków ogółem); [2] świadczenia na rzecz osób fizycznych – 3 963,3 tys. zł (0,1%); [3] wydatki bieżące jednostek budżetowych – 288 586,5 tys. zł (6,3%); [4] wydatki majątkowe – 95 682,4 tys. zł (2,1%); [5] środki własne Unii Europejskiej – 6 626,4 tys. zł (0,1%); [6] współfinansowanie projektów z udziałem UE (wydatki na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 *ufp*, w tym wydatki budżetu środków europejskich) – 16 150,9 tys. zł (0,4%).

Powyższe wydatki ogółem w stosunku do roku poprzedniego zwiększyły się: o 17,8% w grupie dotacje i subwencje, o 21,1% w grupie świadczenia na rzecz osób fizycznych⁶⁸, o 7,9% w grupie wydatków bieżących jednostek budżetowych. Natomiast zmniejszenia wydatków miały miejsce: o 52,2% w grupie wydatków majątkowych, o 74,7% w grupie środki własne Unii Europejskiej⁶⁹ i o 26,0% w grupie współfinansowanie projektów z udziałem UE⁷⁰. W stosunku do kwot planowanych (budżet po zmianach), wykonanie wydatków w części 85/02 wyniosło ogółem 99,3%, z tego: a) dotacje i subwencje – 99,4%, b) świadczenia na rzecz osób fizycznych – 99,0%, c) wydatki bieżące jednostek budżetowych – 99,0%, d) wydatki majątkowe – 96,4%, e) środki własne Unii Europejskiej – 98,7% oraz f) wydatki na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 *ufp*, w tym wydatki budżetu środków europejskich – 96,4%.

(akta kontroli t. VII str. 286, t. IX str. 368-370, 383-384)

Struktura wydatków dysponenta środków budżetu państwa III stopnia, w odniesieniu do jednostki budżetowej (DUW), według grup ekonomicznych przedstawiała się

⁶⁴ Na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe oraz na sfinansowanie zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych dla szkół prowadzonych przez osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne, rezerwa poz. 26 w wysokości 39,8 tys. zł.

⁶⁵ W wyniku błędnie podanej przez gminę liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli i oddziału przedszkolnego, rezerwa poz. 52 w wysokości 4,2 tys. zł.

⁶⁶ W związku ze skróceniem czasu realizacji zadania oraz przez Fundację Pomocy Dzieciom i Młodzieży SALVATOR w wyniku dokonanej na wniosek Fundacji korekty szczegółowego kosztorysu zadania, rezerwa poz. 14 w wysokości 19,0 tys. zł.

⁶⁷ Decyzja Wojewody nr 85/02.4143.12.30.2019.BD z 13 grudnia 2019 r. na kwotę 300,0 tys. zł.

⁶⁸ Wzrost spowodowany był głównie wyższym zapotrzebowaniem na zakup środków odzieży ochronnej, na zwrot kosztów związanych z zakupem okularów, przyznaniu środków z rezerwy celowej na sfinansowanie stypendiów Prezesa Rady Ministrów.

⁶⁹ Wykonanie wydatków w grupie ekonomicznej środków własnych Unii Europejskiej uzależnione jest od Harmonogramu Realizacji Projektów w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko realizowanego przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu.

⁷⁰ Wykonanie wydatków w grupie ekonomicznej współfinansowanie projektów z udziałem UE uzależnione jest od Harmonogramu Realizacji Projektów w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko realizowanego przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu.

w 2019 r. następująco: **[1]** świadczenia na rzecz osób fizycznych – 87,0 tys. zł (0,1% wydatków ogółem); **[2]** wydatki bieżące jednostek budżetowych – 75 141,0 tys. zł (92,3%)⁷¹; **[3]** wydatki majątkowe – 2 911,0 tys. zł (3,6%); **[4]** wydatki na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 *ufp*, w tym wydatki budżetu środków europejskich – 3 242,0 tys. zł (4,0%). Powyższe wydatki ogółem (81 381,0 tys. zł), w stosunku do roku poprzedniego zwiększyły się o 1 820,0 tys. zł, tj. o 2,3%). Na przestrzeni lat 2018-2019 wzrost nastąpił tylko w grupie wydatków bieżących (z 65 149,0 tys. zł do 75 141,0 tys. zł, tj. o 9 992,0 tys. zł – 15,3%). Zmniejszyły się natomiast wydatki: **[1]** na świadczenia na rzecz osób fizycznych (z 95,0 tys. zł do 87,0 tys. zł, tj. o 8,0 tys. zł – 8,4%); **[2]** majątkowe (z 6 016,0 tys. zł do 2 911,0 tys. zł, tj. o 3 105,0 tys. zł – 51,6%)⁷² oraz **[3]** na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust.1 pkt 2 *ufp*, w tym wydatki budżetu środków europejskich (z 8 291,0 tys. zł do 3 242,0 tys. zł, tj. o 39,1 tys. zł – 60,9%). W stosunku do planowanych (budżet po zmianach w kwocie 83 388,0 tys. zł), wykonanie wydatków przez dysponenta III stopnia – DUW (81 381,0 tys. zł) wyniosło ogółem 97,6%, z tego: **a)** świadczenia na rzecz osób fizycznych – 78,4%, **b)** wydatki bieżące jednostek budżetowych – 97,8%, **c)** wydatki majątkowe – 98,2%, **d)** wydatki na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust.1 pkt 2 *ufp*, w tym wydatki budżetu środków europejskich – 93,0%.

(akta kontroli t. VII str. 329, t. IX str. 374)

Dotacje budżetowe

Zaplanowana w ustawie budżetowej na rok 2019 wysokość dotacji w części 85/02 w kwocie 2 972 253,0 tys. zł (łącznie z dotacjami na wydatki majątkowe i na współfinansowanie projektów z udziałem środków UE), stanowiąca 91,3% ogółem zaplanowanych wydatków, została w ciągu roku zwiększona do kwoty 4 263 400,7 tys. zł (o 1 291 147,7 tys. zł, tj. o 43,4%). Zrealizowana, w ramach części budżetu państwa, wartość dotacji łącznie z dotacjami na wydatki majątkowe i na współfinansowanie projektów z udziałem środków UE wyniosła 4 236 696,6 tys. zł, co stanowiło 99,4% planu po zmianach.

Na ogólną wartość dotacji składały się⁷³: **[1]** dotacje celowe dla jednostek samorządu terytorialnego (dalej: j.s.t.) 3 964 503,1 tys. zł (95,7%); **[2]** dotacje celowe dla pozostałych jednostek sektora finansów publicznych – 167 447,6 tys. zł (4,0%); **[3]** dotacje podmiotowe – 2 978,8 tys. zł (0,1%); **[4]** dotacje celowe na dofinansowanie zadań zleconych fundacjom, stowarzyszeniom oraz pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych – 7 424,9 tys. zł (0,2%).

Zaplanowane dla j.s.t. dotacje celowe⁷⁴ w kwocie 2 792 323,0 tys. zł, zwiększone w ciągu roku budżetowego do 4 066 809,1 tys. zł, tj. o 45,6%, wykonano w wysokości 4 045 369,7 tys. zł (99,5% planu po zmianach), z czego: **[1]** dla gmin w kwocie 3 513 019,2 tys. zł (99,4% planu po zmianach), **[2]** dla powiatów w wysokości 455 569,1 tys. zł (99,4% planu po zmianach), **[3]** dla samorządu województwa w kwocie 76 781,5 tys. zł (99,7% planu po zmianach). Na zadania

⁷¹ Z których 59 473,0 tys. zł (79,1%) wynosiły środki przeznaczone na wynagrodzenia i pochodne, a 15 668,0 tys. zł (20,9%) pozostałe wydatki.

⁷² Powodem mniejszego wykonania było m.in. zakończenie zadań związanych z Funduszem Azylu Migracji i Integracji, brak rozstrzygnięcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na wykonanie zadania inwestycyjnego pn. *Przebudowa balustrad na klatkach schodowych w budynku Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przy pl. Powstańców Warszawy 1*. Ponadto, w związku z opóźnieniem wykonawcy w realizacji zadania na *wymianę stolarki drzwiowej w pomieszczeniach Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przy pl. Powstańców Warszawy 1*, konieczne było odstąpienie od umowy z wykonawcą, co spowodowało niewydatkowanie środków z budżetu.

⁷³ Dotyczy wydatków na dotacje ogółem w kwocie 4 142 354,5 tys. zł – bez wydatków majątkowych i współfinansowania projektów z udziałem UE.

⁷⁴ Wraz z dotacjami na wydatki majątkowe oraz na współfinansowanie projektów z udziałem UE.

z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone wydatkowano 3 553 632,0 tys. zł (87,8% ogółu dotacji dla j.s.t.), na dofinansowanie zadań własnych j.s.t. – 483 002,5 tys. zł (11,9% ogółu dotacji dla j.s.t.) i na zadania realizowane przez j.s.t. na podstawie porozumień – 8 735,2 tys. zł (0,2% ogółu dotacji dla j.s.t.).

Badanie dotacji przeprowadzone dla ośmiu działów klasyfikacji budżetowej wykazało, że⁷⁵:

[1] wydatkowanie dotacji było zgodne z planem (po uwzględnieniu zmian), wypłacono je przede wszystkim dla j.s.t. (95,6%);

[2] suma kwot dotacji przekazanych j.s.t. była zgodna z kwotami ujętymi w ustawie budżetowej na rok 2019 (z uwzględnieniem zmian wynikających m.in. z rozdysponowania rezerw budżetowych);

[3] w większości przypadków zadania dotowane z budżetu państwa zostały zrealizowane⁷⁶;

[4] zatwierdzenie rozliczenia dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym nastąpiło w terminie wynikającym z art. 152 ust. 2 *ufp*⁷⁷;

[5] żadna z j.s.t. w 2019 r. nie wystąpiła na drogę sądową w celu dochodzenia należności z tytułu dotacji na realizację zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych;

[6] w 2019 r. nie wystąpił przypadek opóźnienia j.s.t. ze zwrotem dotacji powodującego konieczność wydania przez Wojewodę decyzji określającej kwotę przypadającą do zwrotu, o której mowa w art. 169 ust. 6 *ufp*⁷⁸;

[7] zmian kwot dotacji celowych na zadania zlecone j.s.t. oraz na dofinansowanie zadań własnych tych jednostek dokonywano w terminach wynikających z art. 170 ust. 1 *ufp*, tj. odpowiednio do 15 i 30 listopada 2019 r.;

[8] cyklicznie (za II, III i IV kwartał 2019 r.) dokonywano ocen wykorzystania dotacji udzielonych z budżetu państwa poprzez analizę danych ujętych w dokumentach sprawozdawczych o realizacji budżetu w układzie zadaniowym;

[9] przeprowadzono 19 kontroli wykorzystania dotacji udzielonych przez dysponenta części 85/02.

(akta kontroli t. VII str. 522-534, t. VIII str. 1-412, t. IX str. 2-3)

Świadczenia na rzecz osób fizycznych

Środki zaplanowane na ten cel w budżecie (po zmianach) w części 85/02 w kwocie 4 002,4 tys. zł, zostały wykonane w wysokości 3 963,3 tys. zł, tj. 99,0%, w tym przez DUW (dysponenta III stopnia), który z zaplanowanych 110,7 tys. zł zrealizował 87,0 tys. zł, tj. 78,6%. Przyczyną niepełnego wykonania planu w DUW, był niższy niż pierwotnie zakładano poziom: refundacji kosztów zakupu okularów korygujących dla pracowników DUW, zakupów wody mineralnej przysługującej pracownikom na czas upałów oraz zakupów środków ochrony indywidualnej. Najwięcej środków w części 85/02 przeznaczono na: zasądzone renty (1 669,6 tys. zł), wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń (833,9 tys. zł), stypendia dla uczniów (721,2 tys. zł),

⁷⁵ Ogółem w kwocie 4 132 769,1 tys. zł, na którą składały się wydatki w następujących działach klasyfikacji budżetowej: [1] 010 – *Rolnictwo i łowiectwo* – kwota wypłaconych dotacji wyniosła 82 367,2 tys. zł, w tym 67 445,9 tys. zł dla j.s.t.; [2] 851 – *Ochrona zdrowia* – kwota wypłaconych dotacji wyniosła 201 485,1 tys. zł, w tym 42 500,2 tys. zł dla j.s.t.; [3] 600 – *Transport i łączność* – kwota wypłaconych dotacji (w tym dla j.s.t.) wyniosła 127 013,9 tys. zł; [4] 750 – *Administracja publiczna* – kwota wypłaconych dotacji wyniosła 38 113,9 tys. zł, w tym 37 417,1 tys. zł dla j.s.t.; [5] 754 – *Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa* – kwota wypłaconych dotacji wyniosła 205 709,9 tys. zł, w tym 205 467,9 tys. zł dla j.s.t.; [6] 801 – *Oświata i wychowanie* – kwota wypłaconych dotacji wyniosła 130 549,7 tys. zł, w tym 130 136,3 tys. zł dla j.s.t.; [7] 855 – *Rodzina* – kwota wypłaconych dotacji wyniosła 3 042 601,6 tys. zł, w tym 3 035 188,2 tys. zł dla j.s.t.; [8] 852 – *Pomoc społeczna* – kwota wypłaconych dotacji (w tym dla j.s.t.) wyniosła 304 927,8 tys. zł.

⁷⁶ W dziale 855 – cztery jednostki nie zrealizowały zadań; w dziale 852 – 13 jednostek nie zrealizowało lub częściowo nie zrealizowało zadań, w dziale 010 – jedna jednostka nie zrealizowała zadań.

⁷⁷ W przypadkach, w których beneficjent dotacji przedłożył rozliczenie.

⁷⁸ Do 23 marca 2020 r. Wojewoda nie wydał takich decyzji. WFIB był na etapie weryfikacji przedłożonych przez jednostki/wydziały merytoryczne dokumentów dotyczących rozliczenia dotacji.

nagrody o charakterze szczególnym niezaliczone do wynagrodzeń (475,0 tys. zł), wydatki osobowe niezaliczone do uposażeń wypłacane żołnierzom i funkcjonariuszom (249,1 tys. zł).

(akta kontroli t. VII str. 287, 322-324, t. IX str. 4, 6-7)

Wydatki bieżące jednostek budżetowych

Według ustawy budżetowej na rok 2019 (po zmianach) zaplanowane na ten cel wydatki w części 85/02 w kwocie 295 633,0 tys. zł, w tym dla DUW (jako dysponenta środków budżetu państwa III stopnia) w kwocie 27 389,5 tys. zł, zostały wykonane odpowiednio na poziomie: 98,9% (292 463,5 tys. zł) i 94,6% (25 916,4 tys. zł). W budżecie Wojewody 79,3% wydatków tej grupy stanowiły wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń, a pozostałe 20,7% wydatkowano na zakup materiałów i usług.

(akta kontroli t. VII str. 288-299, 325-238, t. IX str. 4, 6)

Przeciętne zatrudnienie⁷⁹ w części 85/02 w 2019 r. wyniosło 3 222 osób i było niższe niż w 2018 r. o 29 osób. Natomiast mieszczące się w ww. wielkości przeciętne zatrudnienie w DUW⁸⁰ wynoszące 797,8 osób, zwiększyło się w stosunku do 2018 r. o 28,4 osób (tj. o 3,7%). Wzrost ten spowodowany był przyjęciem do realizacji nowych zadań⁸¹, jak również zmniejszeniem liczby osób przebywających na urloпах wychowawczych w stosunku do 2018 r.

(akta kontroli t. IX str. 4, 276-277, 298-309)

W podziale na status zatrudnienia pracowników, przeciętne zatrudnienie u dysponenta części 85/02 w 2019 r. kształtowało się następująco: [1] osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń (status 01) – 1 609 osób, w tym 173⁸² w DUW, [2] osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe (status 02) – trzy osoby, w tym dwie w DUW, [3] członkowie korpusu służby cywilnej (status 03) – 1 531 osób, w tym 623 w DUW, [4] żołnierze i funkcjonariusze (status 11) - 80 osób (Komenda Wojewódzka Straży Pożarnej we Wrocławiu). W stosunku do roku poprzedniego nastąpił wzrost o pięć osób (o 0,3%) w grupie osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń oraz o jedną w grupie osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe. Z kolei w korpusie służby cywilnej zatrudnienie spadło z 1 575 do 1 531 osób (tj. o 2,7%), natomiast zwiększyła się o cztery osoby liczba funkcjonariuszy.

Wydatki na wynagrodzenia w 2019 r. wyniosły 197 228,9 tys. zł, co stanowiło 99,6% wielkości planowanej po zmianach i były wyższe w porównaniu do wydatków z roku poprzedniego o 20 682,2 tys. zł, tj. o 11,7%. Wydatki DUW na wynagrodzenia wyniosły 51 999,3 tys. zł i były wyższe niż w 2018 r. o 6 901,3 tys. zł, tj. o 15,3%. W podziale na status zatrudnienia pracowników wydatki na wynagrodzenia w 2019 r. kształtowały się następująco: [1] osoby nieobjęte systemami wynagrodzeń (status 01) – 87 362,0 tys. zł, w tym w DUW – 10 463,0 tys. zł, [2] osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe (status 02) – 253,6 tys. zł, [3] członkowie korpusu służby cywilnej (status 03) – 102 292,1 tys. zł, w tym w DUW – 41 282,7 tys. zł, [4] żołnierze i funkcjonariusze (status 11) – 7 321,2 tys. zł. W podziale na status zatrudnienia pracowników, wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń odnotowano w trzech grupach (ze statusem: 01, 03 i 11). Największy wzrost dotyczył członków korpusu służby cywilnej (status 03), gdzie przeciętne miesięczne wynagrodzenie wzrosło o 14,7% (z 4,9 tys. zł na 5,6 tys. zł), w pozostałych grupach o statusie 01 i 11 wzrost przeciętnego wynagrodzenia

⁷⁹ W przeliczeniu na pełne etaty.

⁸⁰ Rozumiane, jako suma przeciętnego zatrudnienia w poszczególnych rodzajach statusów zatrudnienia poszczególnych rozdziałów klasyfikacji budżetowej.

⁸¹ Związanych z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego (rozdział 85515).

⁸² W przeliczeniu na etaty.

wyniósł odpowiednio 11,6% i 7,4%. Nie przekroczono planu wydatków na wynagrodzenia w części 85/02. Wielkość wydatkowanych środków na wynagrodzenia w dziale 750 – *Administracja publiczna*, była zgodna z ewidencją księgową, planem i zmianami dokonanymi w trakcie roku budżetowego.

(akta kontroli t. IX str. 298-309)

Zaplanowane w 2019 r. (u dysponenta III stopnia – DUW) środki na wynagrodzenia bezosobowe (w tym umowy zlecenia, umowy o dzieło i honoraria) w kwocie ogółem 1 282,8 tys. zł zostały zrealizowane w 96,5% (1 237,8 tys. zł), przy czym były większe (o 2,4%) niż w roku ubiegłym (1 208,5 tys. zł). Największy, tj. o 95,7% wzrost wystąpił w rozdziale 75045 – *Kwalifikacja wojskowa*, gdzie wydatki w latach 2018-2019 wyniosły odpowiednio: 23,5 tys. zł i 46,0 tys. zł. Z analizy struktury wydatków poniesionych w 2019 r. w DUW na wynagrodzenia bezosobowe – ogółem w kwocie 1 237,8 tys. zł (§ 417) wynikało, że najwięcej wydatkowano w rozdziale 85321 – *Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności* (542,2 tys. zł)⁸³ oraz rozdziale 75011 – *Urzędy wojewódzkie* (379,8 tys. zł)⁸⁴.

(akta kontroli t. IX str. 278-281, 283-292)

W 2019 r. w DUW zawarto 105 umów zleceń⁸⁵, z czego trzy z własnymi pracownikami⁸⁶. Przeprowadzone w tym zakresie badanie szczegółowe wykazało, że zakresy obowiązków tych pracowników różniły się od zakresów przedmiotowych zawartych z nimi umów zleceń. Poniesione na umowy zlecenia wydatki wyniosły 387,8 tys. zł i były o 14,0% mniejsze niż w roku poprzednim, w którym zawarto 110 umów zleceń.

(akta kontroli t. IX str. 297, 310-332)

W 2019 r. łączna kwota wypłaconych w DUW nagród wyniosła 7 877,7 tys. zł. Średnia kwota nagrody wyniosła 9,9 tys. zł rocznie i 5,8 tys. zł rocznie dla dyrektorów Wydziałów.

(akta kontroli t. IX str. 4, 282, 294)

W 2019 r. u dysponenta części 85/02 sfinansowano, środkami z niżej wskazanych rezerw celowych, podwyżki wynagrodzeń i pochodnych oraz uposażenia dla nowo zatrudnionych pracowników, tj.:

- ✓ z poz. 9⁸⁷ – przekazano środki⁸⁸ dla DUW, przeznaczone na podwyżki wynagrodzeń dla 12 pracowników w wysokości 463,6 tys. zł⁸⁹;
- ✓ z poz. 12⁹⁰ – przekazano środki dla:
 - Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa we Wrocławiu⁹¹, przeznaczone na podwyżki wynagrodzeń dla 142 pracowników wysokości 375,9 tys. zł⁹² oraz na uposażenia dla sześciu nowo zatrudnionych pracowników, w wysokości 9,1 tys. zł;

⁸³ W tym: 480,7 tys. zł (działalność wykonywana osobiście) oraz 61,5 tys. zł (umowy zlecenia).

⁸⁴ W tym: 4,0 tys. zł (działalność wykonywana osobiście), 359,6 tys. zł (umowy zlecenia) oraz 16,2 tys. zł (zastępstwa procesowe).

⁸⁵ Umowa zlecenie trwająca sześć miesięcy lub dłużej, lub powtarzana nieprzerwanie przez ten okres.

⁸⁶ W 2019 r. nie zawarto żadnych umów z agencjami pracy tymczasowej.

⁸⁷ Środki na realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 22 listopada 2013 r. o systemie powiadamiania ratunkowego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1077, ze zm.), w tym na wynagrodzenia wraz z pochodnymi.

⁸⁸ W wysokości 567,0 tys. zł.

⁸⁹ Wraz z pochodnymi przyznanych na okres 12 miesięcy. Podstawą przyznania środków była ww. ustawa o systemie powiadamiania ratunkowego.

⁹⁰ Zwalczenie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, w tym na wypłatę wynagrodzeń dla lekarzy, wyznaczonych na podstawie art. 16 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej.

⁹¹ W wysokości 523,6 tys. zł.

⁹² Wraz z pochodnymi przyznanych na okres sześciu miesięcy. Podstawą przyznania środków była ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz.U. z 2019 r. poz. 972), ustawa z dnia 29 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz.U. z 2019 r. poz. 568 ze zm.) oraz ustawa z dnia 8 marca 2013 o środkach ochrony roślin (Dz.U. z 2019 r. poz.1900).

- Wojewódzkiego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych we Wrocławiu⁹³, przeznaczone na podwyżki wynagrodzeń dla 24 pracowników wysokości 80,6 tys. zł⁹⁴;
- Wojewódzkiego Inspektoratu Weterynarii we Wrocławiu⁹⁵, przeznaczone na podwyżki wynagrodzeń dla 344 pracowników w wysokości 1 098,3 tys. zł⁹⁶ oraz na uposażenia dla 28 nowo zatrudnionych pracowników, wysokości 72,4 tys. zł;
- ✓ z poz. 26⁹⁷ – przekazano środki dla Kuratorium Oświaty we Wrocławiu⁹⁸, przeznaczone na podwyżki wynagrodzeń dla 116 pracowników w wysokości 305,9 tys. zł⁹⁹ oraz na uposażenia dla 10 nowo zatrudnionych pracowników, w wysokości 19,1 tys. zł;
- ✓ z poz. 44¹⁰⁰ – przekazano środki dla Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa we Wrocławiu¹⁰¹, przeznaczone na uposażenia dla jednego nowo zatrudnionego pracownika, w wysokości 21,6 tys. zł¹⁰²;
- ✓ z poz. 49¹⁰³ – przekazano środki dla:
 - Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej we Wrocławiu¹⁰⁴, przeznaczone na podwyżki wynagrodzeń dla 79 pracowników w wysokości 88,5 tys. zł¹⁰⁵;
 - Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Rybackiej we Wrocławiu¹⁰⁶, przeznaczone na podwyżki wynagrodzeń dla 22 pracowników w wysokości 72,4 tys. zł¹⁰⁷;
 - Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska we Wrocławiu¹⁰⁸, przeznaczone na podwyżki wynagrodzeń dla 110 pracowników w wysokości 347,5 tys. zł¹⁰⁹;
 - DUW¹¹⁰ przeznaczone na podwyżki wynagrodzeń dla dotychczasowych 849 pracowników w wysokości 3 120,9 tys. zł¹¹¹;
- ✓ z poz. 65¹¹² – przekazano środki dla Wojewódzkiego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego we Wrocławiu¹¹³, przeznaczone na podwyżki wynagrodzeń dla 32

⁹³ W wysokości 89,7 tys. zł.

⁹⁴ Wraz z pochodnymi przyznanych na okres sześciu miesięcy. Podstawą przyznania środków była ustawa o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

⁹⁵ W wysokości 1 652,9 tys. zł.

⁹⁶ Wraz z pochodnymi, przyznanych na okres sześciu miesięcy. Podstawą przyznania środków była ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz.U. z 2018 r. poz.1557 ze zm.) oraz ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych (Dz.U. z 2018 r. poz.1967 ze zm.).

⁹⁷ Środki na wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, zapewnienie uczniom objętym obowiązkiem szkolnym dostępu do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych oraz realizację programu rządowego „Aktywna tablica”.

⁹⁸ W wysokości 385,7 tys. zł.

⁹⁹ Wraz z pochodnymi, przyznanych na okres pięciu miesięcy. Podstawą przyznania środków były wytyczne Ministerstwa Edukacji Narodowej.

¹⁰⁰ Dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych, w tym środki na odbudowę dochodów budżetu państwa i zadania związane z poprawą finansów publicznych.

¹⁰¹ W wysokości 161,7 tys. zł.

¹⁰² Podstawą przyznania środków była ustawa z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy o mikroorganizmach genetycznie zmodyfikowanych oraz niektórych innych ustaw

¹⁰³ Utrzymanie rezultatów niektórych projektów zrealizowanych przy udziale środków z UE, w tym systemy informatyczne, a także środki na wsparcie potencjału realizacji zadań publicznych.

¹⁰⁴ W wysokości 120,0 tys. zł.

¹⁰⁵ Wraz z pochodnymi, przyznanych na okres sześciu miesięcy. Podstawą przyznania środków była ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1668 ze zm.).

¹⁰⁶ W wysokości 95,4 tys. zł.

¹⁰⁷ Wraz z pochodnymi, przyznanych na okres sześciu miesięcy. Podstawą przyznania środków było zawarte w tej sprawie porozumienie.

¹⁰⁸ W wysokości 434,7 tys. zł.

¹⁰⁹ Wraz z pochodnymi, przyznanych na okres sześciu miesięcy. Podstawą przyznania środków była ustawa z dnia 1 stycznia 2019 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2019 r. poz. 1355).

¹¹⁰ W wysokości 3 781,2 tys. zł.

¹¹¹ Wraz z pochodnymi, przyznanych na okres sześciu miesięcy. Podstawą przyznania środków było zawarte w tej sprawie porozumienie.

pracowników w wysokości 74,5 tys. zł¹¹⁴ oraz na uposażenia dla pięciu nowo zatrudnionych pracowników, w wysokości 9,5 tys. zł;

- ✓ z poz. 69¹¹⁵ – przekazano środki dla Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu¹¹⁶, przeznaczone na podwyżki wynagrodzeń dla 100 pracowników w wysokości 379,8 tys. zł¹¹⁷ oraz na uposażenia dla dziewięciu nowo zatrudnionych pracowników, w wysokości 8,1 tys. zł;
- ✓ z poz. 73¹¹⁸ – przekazano środki dla:
 - Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej we Wrocławiu¹¹⁹, przeznaczone na uposażenia dla dwóch nowo zatrudnionych pracowników, w wysokości 44,7 tys. zł¹²⁰;
 - Wojewódzkiego Inspektoratu Transportu Drogowego we Wrocławiu¹²¹, przeznaczone na podwyżki wynagrodzeń dla 41 pracowników w wysokości 123,8 tys. zł¹²² oraz na uposażenia dla pięciu nowo zatrudnionych pracowników, w wysokości 13,5 tys. zł;
 - Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska we Wrocławiu¹²³ przeznaczone na podwyżki wynagrodzeń dla 97 pracowników w wysokości 1 739,5 tys. zł¹²⁴ oraz na uposażenia dla 13 nowo zatrudnionych pracowników, w wysokości 504,5 tys. zł;
- ✓ z poz. 77¹²⁵ – przekazano środki dla DUW we Wrocławiu¹²⁶, przeznaczone na podwyżki wynagrodzeń dla pięciu pracowników w wysokości 75,1 tys. zł¹²⁷ oraz na uposażenia dla jednego nowo zatrudnionego pracownika, w wysokości 36,9 tys. zł;
- ✓ z poz. 91¹²⁸ – przekazano środki dla:
 - Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Wrocławiu/Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych¹²⁹, przeznaczone na podwyżki wynagrodzeń dla 974 pracowników w wysokości 1 180,6 tys. zł¹³⁰ oraz na uposażenia dla 43 nowo zatrudnionych pracowników, w wysokości 33,0 tys. zł;

¹¹² Zasilenie Funduszu Dopłat z przeznaczeniem na sfinansowanie wypłat finansowego wsparcia budownictwa socjalnego i komunalnego oraz na dopłaty do czynszu.

¹¹³ W wysokości 95,6 tys. zł.

¹¹⁴ Wraz z pochodnymi, przyznanych na okres pięciu miesięcy. Podstawą przyznania środków było zawarte w tej sprawie porozumienie.

¹¹⁵ Środki na realizację Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2017-2020.

¹¹⁶ W wysokości 445,0 tys. zł.

¹¹⁷ Wraz z pochodnymi, przyznanych na okres 12 miesięcy. Podstawą przyznania środków było rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie uposażenia strażaków PSP oraz wytyczne Komendanta Głównego PSP w sprawie podwyżek dla pracowników cywilnych.

¹¹⁸ Rezerwa na zmiany systemowe i niektóre zmiany organizacyjne, w tym nowe zadania.

¹¹⁹ W wysokości 70,7 tys. zł.

¹²⁰ Podstawą przyznania środków była ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz.U. z 2019 r. poz. 660 ze zm.), ustawa z 5 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw oraz ustawa o krajowej administracji skarbowej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1654).

¹²¹ W wysokości 164,2 tys. zł.

¹²² Wraz z pochodnymi, przyznanych na okres sześciu miesięcy. Podstawą przyznania środków była ustawa z dnia 16 maja 2019 r. o zmianie ustawy o transporcie drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r. poz. 1180), ustawa z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1123 ze zm.), ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw.

¹²³ W wysokości 3 571,0 tys. zł.

¹²⁴ Wraz z pochodnymi, przyznanych na okres 12 miesięcy. Podstawą przyznania środków było Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 1592).

¹²⁵ Środki na realizację ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz na realizację dodatku wychowawczego i dodatku do zryczałtowanej kwoty, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

¹²⁶ W wysokości 217,1 tys. zł.

¹²⁷ Wraz z pochodnymi, przyznanych na okres dziewięciu miesięcy. Podstawą przyznania środków były wytyczne.

¹²⁸ Środki na zadania w obszarze zdrowia.

¹²⁹ W wysokości 1 754,1 tys. zł.

¹³⁰ Wraz z pochodnymi, przyznanych na okres sześciu miesięcy. Podstawą przyznania środków było ustawa z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1471).

- Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Wrocławiu/Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych¹³¹, przeznaczone na podwyżki wynagrodzeń dla 960 pracowników w wysokości 3 607,8 tys. zł¹³².

(akta kontroli t. IX str. 339-340)

Wydatki majątkowe

Według planu finansowego na rok 2019 kwota wydatków majątkowych dokonywanych bezpośrednio przez DUW wyniosła 4 619,0 tys. zł¹³³. W jej ramach zaplanowano do realizacji 22 zadania¹³⁴. W trakcie roku wprowadzono 16 nowych zadań¹³⁵, których źródłem finansowania były m.in. środki pochodzące z: przesunięć pomiędzy zadaniami¹³⁶, rezygnacji z realizacji jednego z nich¹³⁷ jak również pozyskane ze źródeł zewnętrznych¹³⁸ oraz rezerwy celowej¹³⁹.

Stwierdzono, że wprowadzone do planu finansowego zmiany odnoszące się do wydatków majątkowych były celowe i wynikały m.in. z konieczności zapewnienia środków na realizację nowych zadań dotyczących zapewnienia bezpieczeństwa i ciągłości działania DUW, jak również zapewnienia właściwych warunków pracy dla pracowników.

W 2019 r. dokonano przeniesień wydatków między rozdziałami i paragrafami klasyfikacji wydatków na ogólną kwotę 746,0 tys. zł. Wojewoda Dolnośląski, stosując się do art. 171 ust. 3 i ust. 4 *ufp*, dwukrotnie występował do Ministra Finansów o zgodę na zwiększenie lub zmniejszenie wydatków majątkowych o kwotę powyżej 100,0 tys. zł lub wydatków na inwestycje budowlane i w każdym przypadku taką zgodę otrzymał. Uzyskane w wyniku przeniesień środki zostały w pełni wykorzystane, a dysponent części 85/02 dokonał wymaganej zmiany planu wydatków.

Spośród wszystkich 37 zaplanowanych zadań, nie zrealizowano sześć¹⁴⁰, natomiast trzy zostały zrealizowane częściowo¹⁴¹. Łączna wartość niezrealizowanych zadań

¹³¹ W wysokości 4 494,5 tys. zł.

¹³² Wraz z pochodnymi, przyznanych na okres 12 miesięcy. Podstawą przyznania środków była ustawa z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych.

¹³³ Realizowane przez Biuro Administracji i Logistyki – 3 319,0 tys. zł, Wydział Infrastruktury – 1 125,0 tys. zł oraz Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego – 175,0 tys. zł.

¹³⁴ Biuro Administracji i Logistyki – 15 zadań, Wydział Infrastruktury – sześć zadań, Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego – jedno zadanie.

¹³⁵ W tym: przez Biuro Administracji i Logistyki – 11 zadań: [1] *Opracowanie programu Funkcjonalno- Użytkowego dla pomieszczenia 2006 w budynku Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przy ul. pl. Powstańców Warszawy w celu adaptacji pomieszczenia z przeznaczeniem na pomieszczenia biurowe*, [2] *Dostawa maszyny czyszcząco-szorującej z automatycznym dozownikiem środka chemicznego na potrzeby Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu*, [3] *Rozbudowa systemu nagłośnienia na Sali Kolumnowej w budynku Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu*, [4] *Dostawa macierzy dyskowej na potrzeby Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu*, [5] *Wymiana trafostacji w budynku Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu*, [6] *Wykonanie systemu asekuracyjnego na dachu Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przy pl. Powstańców Warszawy 1 we Wrocławiu*, [7] *Dostosowanie Sali Kolumnowej do wymogów p.poż i bhp*, [8] *Rozbudowa systemu Log System*, [9] *Rozbudowa modułu internetowej rezerwacji wizyt systemu kolejkowego*, [10] *Wykonanie dodatkowych 3 punktów elektronicznej kontroli dostępu do pomieszczeń budynku DUW przy pl. Powstańców Warszawy 1*, [11] *Zakup, dostawa i uruchomienie systemu konferencyjnego na potrzeby wyposażenia Sali konferencyjnej w budynku DUW przy pl. Powstańców Warszawy 1 we Wrocławiu*; przez Wydział Infrastruktury – trzy zadania: [1] *Zakup samochodu patrolowego na potrzeby Oddziału Celnego*, [2] *Zakup urządzenia wielofunkcyjnego laserowego na potrzeby Granicznego Referatu Realizacji*, [3] *Zakup RTG stacjonarnego do prześwietlania palet*; przez Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego – dwa zadania: [1] *Modernizacja i rozbudowa systemu łączności radiowej Wojewody Dolnośląskiego*; [2] *Zakup oprogramowania ArcGIS*.

¹³⁶ W łącznej wysokości 482,0 tys. zł.

¹³⁷ Było to zadanie dotyczące budowy, modernizacji i utrzymania systemu wymiany informacji o zagrożeniach o wartości 25,0 tys. zł. Rezygnacja spowodowana była przeniesieniem środków do wykorzystania na inne zadanie inwestycyjne pn. *Modernizacja i rozbudowa systemu łączności radiowej Wojewody Dolnośląskiego*.

¹³⁸ Z Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, w łącznej wysokości 475,0 tys. zł.

¹³⁹ Poz. 22 w wysokości 432,5 tys. zł.

¹⁴⁰ W tym: przez: Biuro Administracji i Logistyki – jedno zadanie pn. *System identyfikacji wizualnej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przy pl. Powstańców Warszawy 1* oraz przez Wydział Infrastruktury – pięć zadań: zakup tarczy balistycznej, zakup pojemnika przeciwybuchowego, zakup pojazdu do transportowania pojemnika przeciwybuchowego, dostawa stacjonarnego skanera RTG na potrzeby lotniczego przejścia granicznego Wrocław-Strachowice oraz zakup samochodu patrolowego na potrzeby Oddziału Celnego obsługującego lotnicze przejście graniczne.

¹⁴¹ Przez Biuro Administracji i Logistyki pn. *Przebudowa balustrad na klatkach schodowych w budynku Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przy pl. Powstańców Warszawy 1*; *Wymiana stolarki drzwiowej w pomieszczeniach Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przy pl. Powstańców Warszawy 1*; *Przebudowa pomieszczeń Wydziału*

i zrealizowanych częściowo wynosiła 1 610,0 tys. zł¹⁴². Przyczynami braku realizacji zadań były m.in.: negatywne rozstrzygnięcia postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na wykonanie zadań inwestycyjnych¹⁴³, rezygnacja wykonawcy z realizacji zadania¹⁴⁴, rezygnacja DUW z zadania z uwagi na zbyt długi termin jego realizacji¹⁴⁵, opóźnienia w realizacji zadania z winy wykonawcy¹⁴⁶, jak również konieczność wprowadzenia do planu nowych zadań inwestycyjnych, niezbędnych do wykonania.

Ostatecznie kwota wydatków majątkowych według planu finansowego po zmianach wyniosła 2 966,1 tys. zł¹⁴⁷, z czego na realizację zadań wydatkowano 2 911,5 tys. zł¹⁴⁸ (98,2%). Wszystkie założone na rok 2019 efekty w ramach wydatków majątkowych zostały osiągnięte.

(akta kontroli t. VII str. 535-575, t. IX str. 8-10, 371-373, 404-420)

2.1.4 Zobowiązania

Zobowiązania budżetu państwa w części 85/02 na koniec 2019 r. wyniosły 16 261,1 tys. zł i stanowiły 0,4% zrealizowanych wydatków. Związane były przede wszystkim z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym wraz z pochodnymi (15 193,0 tys. zł). Zobowiązania wymagalne w części 85/02 na koniec 2019 r. nie wystąpiły. Zobowiązania (niewymagalne) dysponenta III stopnia (DUW) na koniec 2019 r. wyniosły 3 838,2 tys. zł i były zgodne z prowadzoną ewidencją finansowo-księgową. Dotyczyły przede wszystkim wypłaty dodatkowego wynagrodzenia rocznego (3 818,4 tys. zł) oraz pozostałych bieżących zakupów towarów i usług, których termin płatności przypadał w kolejnym roku.

Powstałe w 2019 r. (i wykazane w miesięcznych oraz rocznym sprawozdaniu Rb-28 DUW) odsetki od nieterminowych płatności ogółem w kwocie 1,2 tys. zł wynikały z wyroków sądowych¹⁴⁹ oraz odsetek od składek ZUS¹⁵⁰.

(akta kontroli t. VII str. 120-258, t. IX str. 71, 278-279, 295-296)

2.1.5 Wydatki niewygasające

Środki na wydatki przeniesione z roku 2018¹⁵¹ w kwocie ogółem 1 565,0 tys. zł (w dziale 754 – *Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa*), przeznaczone na zakup samochodów ratowniczo-gaśniczych z zabudową systemu gaśniczo-tnącego do gaszenia pożarów wewnętrznych zostały przez Ministerstwo Finansów przekazane w kwocie 1 565,0 tys. zł, z czego do końca marca 2019 r. w części 85/02 wykorzystano 1 563,9 tys. zł. Kwota ta została wydatkowana w wyznaczonym terminie i zgodnie z przeznaczeniem, tj. na planowane zadania. Prawidłowo była prowadzona ewidencja środków przeniesionych do wydatkowania

Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przy pl. Powstańców Warszawy 1.

¹⁴² W tym 365,0 tys. zł – wartość zadań niezrealizowanych częściowo.

¹⁴³ Na zadania związane z: [1] przebudową balustrad na klatkach schodowych w budynku Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przy pl. Powstańców Warszawy 1, [2] zakupem tarczy balistycznej, [3] zakupem pojemnika przeciwwybuchowego.

¹⁴⁴ Wykonawca, którego oferta spełniała warunki w postępowaniu na dostawę stacjonarnego skanera RTG na potrzeby lotniczego przejścia granicznego Wrocław-Strachowice, wycofał się z dalszego procedowania.

¹⁴⁵ Związane z zakupem samochodu patrolowego na potrzeby Oddziału Celnego oraz pojazdu do transportowania pojemnika przeciwwybuchowego, których termin realizacji określony w umowie ramowej zawartej przez Centrum Obsługi Administracji Rządowej wynosił 18 tygodni – wykraczającym poza rok budżetowy.

¹⁴⁶ Przy realizacji zadania dotyczącego wymiany stolarki drzwiowej w pomieszczeniach Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przy pl. Powstańców Warszawy 1.

¹⁴⁷ Biuro Administracji i Logistyki – 2 523,8 tys. zł, Wydział Infrastruktury 286,4 tys. zł, Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego – 155,9 tys. zł.

¹⁴⁸ W tym Biuro Administracji i Logistyki 2 469,2 tys. zł, Wydział Infrastruktury 286,4 tys. zł; Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego 155,9 tys. zł.

¹⁴⁹ Wyrok Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia (sygn. akt IV P 253/18), w wysokości 67,80 zł; wyrok Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia (sygn. akt VIII C 894/18), w wysokości 1 120,09 zł.

¹⁵⁰ Wykazanych w wyniku kontroli przeprowadzonej przez pracowników ZUS, w wysokości 59,0 zł.

¹⁵¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 2018 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w 2018 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego (Dz. U. poz. 2346).

na rok 2019. Niewykorzystane środki w wysokości 1,1 tys. zł zostały terminowo zwrócone do budżetu państwa, tj. w dniu 29 marca 2019 r.

(akta kontroli t. V str. 291, t. VII str. 330, 576-580)

2.1.6 Wydatki, które w 2019 r. nie wygasły z upływem roku budżetowego

W sprawozdaniu Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa za 2019 r. w części 85/02 nie wykazano zobowiązań, które nie wygasły z upływem roku budżetowego.

(akta kontroli t. IX str. 35-71)

2.1.7 Wyniki szczegółowego badania wydatków

a) Dotacje

Szczegółowym badaniem NIK objęła wydatki na dotacje w łącznej kwocie 863 799,1 tys. zł (tj. 20,9% wydatków na wszystkie dotacje), które przeznaczono na realizację: [1] zadań związanych z zapewnieniem uczniom objętym obowiązkiem szkolnym dostępu do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych, w dziale klasyfikacji budżetowej 801 (dalej: dotacja na podręczniki i materiały ćwiczeniowe), [2] programu rządowego „Aktywna tablica”¹⁵², w dziale klasyfikacji budżetowej 801, [3] ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3¹⁵³, w dziale klasyfikacji budżetowej 855 (dalej: Maluch+), [4] świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego (dalej: świadczenia rodzinne i z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia społeczne)¹⁵⁴ w dziale klasyfikacji budżetowej 855.

Przekazywanie i rozliczanie dotacji na łączną kwotę 863 734,6 tys. zł następowało zgodnie z zasadami określonymi w *ufp* i obowiązującymi w tym zakresie przepisami. Natomiast kwotę 64,5 tys. zł beneficjenci nieprawidłowo rozliczyli, w tym: [1] 19,2 tys. zł pochodzące z programu Maluch+, w wyniku niezłożenia przez beneficjenta sprawozdania, uznane zostały przez Wojewodę za wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, a [2] 45,3 tys. zł przeznaczone na podręczniki i materiały edukacyjne oraz na świadczenia rodzinne i z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie społeczne, zwrócone zostały przez beneficjentów z przekroczeniem terminów wskazanych w zawartych umowach lub przepisach *ufp*, tj. po 15 lub 31 stycznia 2020 r.¹⁵⁵. WZiPS wzywał beneficjentów do złożenia sprawozdania lub sporządzenia jego korekty i zgodnie z art. 169 ust. 1 pkt 1 i 2 *ufp* dotacje wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, lub pobrane w nadmiernej wysokości podlegały zwrotowi wraz z odsetkami w terminie 15 dni od dnia stwierdzenia ww. okoliczności. WZiPS w dniu 31 marca 2020 r. wobec dwóch beneficjentów¹⁵⁶, skierował zawiadomienia do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych, na łączną kwotę 31,5 tys. zł, natomiast w przypadku pozostałej kwoty, tj. 33,0 tys. zł, Dolnośląski Kurator Oświaty prowadził nadal działania wyjaśniające.

Dysponent części 85/02 weryfikował stopień realizacji dotowanych zadań i efekty rzeczowe udzielonych dotacji na podstawie przesyłanej do DUW dokumentacji, tj. rozliczeń finansowych i sprawozdań merytorycznych. Nadzór w zakresie prawidłowości wykorzystania dotacji prowadzony był przez wydziały merytoryczne

¹⁵² W kwocie 37 248,6 tys. zł (dotacja zarówno na program *Aktywna tablica*, jak i zapewnienie podręczników i materiałów ćwiczeniowych).

¹⁵³ W kwocie 14 275,3 tys. zł.

¹⁵⁴ W kwocie 812 255,2 tys. zł.

¹⁵⁵ Tj. od 20 do 51 dni po terminie wskazanym w zawartej umowie.

¹⁵⁶ W tym jednego, który nie przedstawił sprawozdania oraz zwrotem drugiego, który niewykorzystane środki zwrócił po terminie.

oraz w ramach kontroli przeprowadzanych przez WFIB. W 2019 r. przeprowadzono 33 kontrole, z czego 32 planowe i dodatkowo jedną problemową w dziale 600 – *Transport i łączność*. Ponadto w 2019 r. zakończono dodatkowo 12 kontroli planowych, rozpoczętych w 2018 r. Spośród 40 kontroli zakończonych w 2019 r., negatywnie oceniono trzy jednostki, pozytywnie z nieprawidłowościami – 17, pozytywnie z uchybieniami – 11, a pozytywnie – dziewięć.

(akta kontroli t. II str. 13-15, 183-184, t. V str. 320-577, t.VI str. 1-108)

b) Wydatki dysponenta środków budżetu państwa III stopnia (DUW)

Szczegółowym badaniem NIK objęła realizację wydatków budżetu państwa w kwocie 7 554,7 tys. zł, stanowiących 9,3% wydatków DUW (obejmujących 326 dowodów księgowych). Wydatki w kwocie 3 485,2 tys. zł (tj. 4,3%) wytypowano do kontroli w sposób losowy, a w kwocie 4 069,5 tys. zł (tj. 5,0%) wybrano w sposób celowy¹⁵⁷, na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów odpowiadających pozapłacowym wydatkom budżetowym w ramach pozostałych grup ekonomicznych (wydatki bieżące jednostek budżetowych, wydatki majątkowe oraz wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych) o wartości powyżej 0,5 tys. zł. Próba losowa została wybrana metodą monetarną (MUS¹⁵⁸) spośród 3 848 zapisów księgowych na ogólną kwotę 17 947,9 tys. zł. Realizacja objętych badaniem wydatków w wysokości 7 554,7 tys. zł, była zgodna z art. 44 ust. 3 *ufp*, gdyż wydatki były celowe, zostały rzetelnie skalkulowane i zaplanowane (z wyjątkiem kwoty 6,2 tys. zł, wynikającej z wyroków sądowych, której nie można było zaplanować).

Badanie NIK wykazało również, że zakupione przez DUW środki trwale prawidłowo ujęto w ewidencji środków trwałych i poprawnie sklasyfikowano, tj. zaliczono do właściwej kategorii środków trwałych, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. w sprawie *Klasyfikacji Środków Trwałych*¹⁵⁹. Przy wydatkach związanych z nabyciem środków trwałych dokonywana była kontrola funkcjonalna, a dokumenty zakupu były poddawane kontroli merytorycznej, obejmującej m.in. datę rozpoczęcia eksploatacji. Zakupione urządzenia zostały niezwłocznie przekazane do użytkowania. Zadania inwestycyjne (związane z zapewnieniem funkcjonowania DUW) zostały zrealizowane – roboty i dostawy protokolarnie odebrano.

(akta kontroli t. VI str. 212-292, 446-536)

c) Zamówienia publiczne

Zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 13a ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – *Prawo zamówień publicznych*¹⁶⁰ (dalej: *pzp*) DUW, w wyznaczonym terminie, sporządził i zamieścił na swojej stronie internetowej plan postępowań o udzielenie zamówień na 2019 r., zawierający informacje, o których mowa w art. 13a ust. 2 *pzp*.

Do Urzędu Zamówień Publicznych terminowo, tj. do 1 marca 2020 r.¹⁶¹ przekazano roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach, stosownie do art. 98 *pzp*.

Szczegółowym badaniem w przedmiocie oceny prawidłowości stosowania lub wyłączenia *pzp* objęto pięć postępowań¹⁶² (w tym trzy dotyczące zadań finansowanych z budżetu środków europejskich¹⁶³), których ogólna szacunkowa

¹⁵⁷ Dobre celowe, dokonano z pozostałych wydatków o najwyższych wartościach..

¹⁵⁸ Z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

¹⁵⁹ Dz. U. poz. 1864.

¹⁶⁰ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843.

¹⁶¹ W dniu 13 lutego 2020 r.

¹⁶² W tym cztery skutkujące poniesieniem wydatków w 2019 r. a jedno w 2020 r.

¹⁶³ Badaniem objęto następujące postępowania: [1] Świadczenie usług doradztwa prawnego w ramach projektu pn. „Integracja, adaptacja, akceptacja. Wsparcie obywateli państw trzecich zamieszkałych na Dolnym Śląsku” współfinansowanego

wartość wyniosła 2 452,2 tys. zł, z czego: [1] jedno przeprowadzono w trybie przetargu nieograniczonego¹⁶⁴, [2] dwa zostały udzielone w trybie z wolnej ręki¹⁶⁵, [3] jedno dotyczyło usług społecznych¹⁶⁶ oraz [4] jedno¹⁶⁷ przeprowadzono w oparciu o regulacje wewnętrzne DUW¹⁶⁸.

Stwierdzona w toku kontroli nieprawidłowość (opisana w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*) nie miała wpływu na wybór wykonawcy zamówienia.

(akta kontroli t. X str. 48-330)

NIK stwierdza, że w przypadku postępowania na usługi społeczne, polegające na świadczeniu usług pocztowych, ustalenie wartości szacunkowej zamówienia odbiegało od sposobu przewidzianego dla usług powtarzających się okresowo, określonego w art. 34 ust. 1 pkt 1 *pzp*. Szacunkowa wartość zamówienia została ustalona na podstawie obowiązujących cen usług pocztowych dotychczasowego operatora pocztowego oraz liczby i rodzaju wysyłanych przesyłek pocztowych w okresie styczeń-grudzień 2017 r. i styczeń-sierpień 2018 r. Tymczasem zgodnie z wyżej przywołanym przepisem podstawą tej wyceny winna być łączna wartość zamówień tego samego rodzaju udzielonych w terminie poprzednich 12 miesięcy lub w poprzednim roku budżetowym, z uwzględnieniem zmian ilościowych zamawianych usług i dostaw oraz prognozowanego na dany rok średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem. Dyrektor WOI^R podał w wyjaśnieniach, że szacując wartość tego zamówienia pracownik określił koszt realizacji zamówienia w szczególności poprzez badanie rynku zewnętrznego (stąd cena przesyłek pocztowych podmiotu realizującego usługi powszechne) oraz wewnętrzny. Przyjęty sposób szacowania wartości zamówienia nie wpłynął na tryb udzielenia zamówienia ani na potrzebę zwiększenia kwoty przeznaczonej na sfinansowanie zamówienia, gdyż w postępowaniu otrzymano jedną ofertę (dotychczasowego operatora usług pocztowych) z kwotą odpowiadającą wartości szacowania.

(akta kontroli t. X str. 58-140, 401-404)

2.1.8 Realizacja działań nadzorczych dysponenta części 85/02

W obszarze wydatków przeprowadzono okresowe analizy, o których mowa w art. 175 ust. 2 pkt 2-5 *ufp* (za I półrocze i III kwartały), co dokumentowano w zbiorczych podsumowaniach. W wyniku przeprowadzonych analiz formułowano zalecenia i wnioski (m.in. wzywano beneficjentów dotacji do korekty rozliczeń), stanowiły one też podstawę do podjęcia kontroli zewnętrznych. Kontrole przeprowadzone w podległych i nadzorowanych przez dysponenta części 85/02 jednostkach obejmowały m.in. problematykę wydatkowania środków publicznych.

z Programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji w Delegaturach: w Legnicy (część I) i w Wałbrzychu (część II) oznaczenie: AL-ZP.272-15/18/ZP/PN, [2] Świadczenie usług doradztwa prawnego w ramach projektu pn. „Integracja, adaptacja, akceptacja. Wsparcie obywateli państw trzecich zamieszkałych na Dolnym Śląsku” współfinansowanego z programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji w delegaturach DUW w Legnicy i w Wałbrzychu – zamówienie uzupełniające (oznaczenie: AL-ZP.272-25/19/ZP/ZWR) oraz [3] Świadczenie usług pocztowych w obrocie krajowym i zagranicznym na rzecz Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu oraz jego Delegatur (Legnica, Wałbrzych i Jelenia Góra) (oznaczenie: AL-ZP.272-13/18/ZP-US).

¹⁶⁴ Świadczenie usług doradztwa prawnego w ramach projektu pn. „Integracja, adaptacja, akceptacja. Wsparcie obywateli państw trzecich zamieszkałych na Dolnym Śląsku” współfinansowanego z Programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji w Delegaturach: w Legnicy (część I) i w Wałbrzychu (część II) (oznaczenie spraw AL-ZP.272-15/18/ZP/PN).

¹⁶⁵ Badaniem objęto postępowania: [1] Świadczenie usług doradztwa prawnego w ramach projektu pn. „Integracja, adaptacja, akceptacja. Wsparcie obywateli państw trzecich zamieszkałych na Dolnym Śląsku” współfinansowanego z programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji w delegaturach DUW w Legnicy i w Wałbrzychu – zamówienie uzupełniające (oznaczenie: AL-ZP.272-25/19/ZP/ZWR) oraz [2] Dostawa przełączników sieciowych LAN i niezbędnego wyposażenia na potrzeby Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu (oznaczenie: AL-ZP.272-29/19/ZP/ZWR).

¹⁶⁶ Świadczenie usług pocztowych w obrocie krajowym i zagranicznym na rzecz Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu oraz jego Delegatur (Legnica, Wałbrzych i Jelenia Góra).

¹⁶⁷ Dotyczące dostawy programu do kopiowania danych z serwerów fizycznych i wirtualnych (oznaczenie: AL-ZP.271-545/19/ZP/RD).

¹⁶⁸ Zarządzenie nr 52 Dyrektora Generalnego Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu z dnia 12 października 2018 r. w sprawie ustalenia Regulaminu udzielania zamówień publicznych i wydatkowania środków publicznych w Dolnośląskim Urzędzie Wojewódzkim we Wrocławiu.

Przed przekazaniem środków (dotacji) w DUW oceniano rzeczywiste zapotrzebowania, a nadzór sprawowany był na bieżąco. Cyklicznie monitorowano realizację planu w układzie zadaniowym, a efektywność mierzono za pomocą mierników stopnia realizacji celów. Dysponent części 85/02, w oparciu o wewnętrzne procedury, sprawował również nadzór nad prawidłowością sporządzania sprawozdań, w celu ich weryfikacji prowadzone były czynności sprawdzające.

(akta kontroli t. X str. 422-426)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Decyzja w sprawie blokowania planowanych wydatków na rok 2019 na kwotę 300,0 tys. zł¹⁶⁹, przekazanych na realizację zadania wynikającego z wieloletniego programu *Senior+*, została podjęta dopiero 13 grudnia 2019 r., mimo że o nadmiarze środków DUW¹⁷⁰ został poinformowany już w kwietniu 2019 r. Gmina Miejska Kłodzko będąca beneficjentem tych środków przekazała pismem z dnia 16 kwietnia 2019 r. informację o rezygnacji z realizacji tego zadania z powodów finansowych. WZiPS złożył wniosek o blokadę środków do WFIB dopiero w dniu 10 grudnia 2019 r.

Zastępca Dyrektora WZiPS wyjaśniła, że przyczyną opóźnienia w przekazaniu wniosku o blokadę tych środków, było bardzo duże obciążenie pracą pracownika w wyniku rozwoju programu *Senior+*, a wniosek o blokadę został zgłoszony najszybciej jak to było możliwe, uwzględniając ponadprzeciętną liczbę wszystkich równoległe realizowanych wówczas zadań.

NIK wskazuje, że blokada wydatków powinna odbywać się w możliwie krótkim czasie po zaistnieniu przesłanki do podjęcia decyzji w tej sprawie. Ponadto wstrzymanie się z wydaniem decyzji o blokadzie środków przez ponad siedem miesięcy od momentu stwierdzenia nadmiaru środków, może świadczyć o nieefektywnym zarządzaniu środkami publicznymi.

(akta kontroli t. VII str. 1-5, 24, 44-48, 90-92)

2. W przypadku dwóch zamówień udzielonych w trybie z wolnej ręki¹⁷¹, protokoły postępowania, o których mowa w art. 96 *pzp*, były niezgodne ze wzorem stanowiącym załącznik nr 6 do rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie *protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego*¹⁷² (zastosowano formularze wynikające z poprzednio obowiązującego rozporządzenia).

Zastępca Dyrektora Biura Administracji i Logistyki DUW wskazał, że omyłkowo wypełniono nieaktualne druki.

(akta kontroli t. X str. 184-193, 388-399)

2.2 Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu
faktycznego

W ustawie budżetowej na rok 2019 wydatki budżetu środków europejskich w części 85/02 zostały zaplanowane w wysokości 89,0 tys. zł na realizację Programu Operacyjnego „Rybacko i Morze” na lata 2014-2020. W ciągu roku wprowadzono zmiany do planu, dokonując zwiększenia¹⁷³ w dziale 754 – *Bezpieczeństwo*

¹⁶⁹ Dział 852, rozdział 85295, § 2030 – kwota 125,0 tys. zł oraz dział 852, rozdział 85295, § 6330 – kwota 175,0 tys. zł.

¹⁷⁰ Wydział merytoryczny – WZiPS.

¹⁷¹ Tj. na dostawę przełączników sieciowych LAN i niezbędnego wyposażenia na potrzeby DUW oraz na świadczenie usług doradztwa prawnego w ramach projektu pn. „Integracja, adaptacja, akceptacja. Wsparcie obywateli państw trzecich zamieszkałych na Dolnym Śląsku” współfinansowanego z programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji w delegaturach DUW w Legnicy i w Wałbrzychu.

¹⁷² Dz. U. poz. 1128.

¹⁷³ Na podstawie decyzji Ministra Finansów w sprawie zmian w budżecie środków europejskich na 2019 r.: [1] z dnia 17 maja 2019 r., nr IP6.972.117.2019.25BE.43.ZIQ, na zwiększenie wydatków o 1 042,0 tys. zł, o środki pochodzące z rezerwy celowej budżetu środków europejskich (poz. 98) przeznaczone na realizację projektu pn. *Usprawnienie systemu ratownictwa*

Publiczne i Ochrona Przeciwpożarowa, o kwotę 6 626,4 tys. zł, z przeznaczeniem na realizację Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Ostatecznie plan po zmianach wyniósł 6 715,4 tys. zł. Zmianę w planie wprowadzono po otrzymaniu ww. decyzji Ministra Finansów. Ze sprawozdania Rb-28UE wynikało, że środki zostały wykorzystane w 98,7%¹⁷⁴. Realizacja wydatków budżetu środków europejskich w 2019 r. wynosiła 25,3% wydatków roku poprzedniego (26 226,0 tys. zł).

W 2019 r. DUW (dysponent III stopnia) nie realizował projektów finansowanych z budżetu środków europejskich.

(akta kontroli t. VII str. 331, 574, t. IX str. 257, 265-270, 421-423)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.3 Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Opis stanu
faktycznego

W 2019 r. Wojewoda zrealizował 136 działań w ramach 75 podzadań, 41 zadań i 22 funkcji państwa. Wykonanie budżetu, łącznie ze środkami z budżetu Unii Europejskiej (UE) wyniosło 4 553 363,9 tys. zł, tj. 99,3% planu po zmianach. Szczegółową kontrolą NIK objęła pięć zadań i wszystkich w ramach nich podzadań, wybranych na podstawie sprawozdania z wykonania wydatków w układzie zadaniowym (Rb-BZ1), na które wydatkowano 3 443 257,7 tys. zł, tj.:

1) zadanie 2.3.W – *System ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa oraz ochrona ludności*:

- a) podzadanie 2.3.1.W – *Funkcjonowanie systemu ratowniczego i gaśniczego*, którego celem było zwiększenie efektywności funkcjonowania systemu ratowniczego oraz poprawa skuteczności przeciwdziałania zagrożeniom;
- b) podzadanie 2.3.3.W – *Obrona cywilna*, którego celem było przygotowanie do działania kierowniczej kadry jednostek samorządu terytorialnego (jst) oraz jednostek organizacyjnych obrony cywilnej oraz sprawna realizacja zadań obrony cywilnej;

2) zadanie 3.1.W – *Oświata i wychowanie*:

- a) podzadanie 3.1.1.W – *Zarządzanie i nadzór nad systemem oświaty*, którego celem było podniesienie jakości pracy szkół i placówek oświatowych oraz zapewnienie skutecznego i efektywnego nadzoru pedagogicznego nad jakością pracy szkół i placówek;
- b) podzadania 3.1.2.W – *Kształcenie ogólne, zawodowe i ustawiczne*, którego celem było podnoszenie kwalifikacji zawodowych;
- c) podzadania 3.1.3.W – *Kształcenie i doskonalenie nauczycieli oraz kształtowanie ich pragmatyki zawodowej*, którego celem było podniesienie kwalifikacji zawodowych nauczycieli oraz tworzenie warunków do rozwoju kompetencji zawodowych nauczycieli;
- d) podzadanie 3.1.5.W – *Wspieranie dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów zdolnych*, którego celem było wyrównywanie szans edukacyjnych i wspieranie dzieci i młodzieży

w transporcie kolejowym – etap I; [2] z dnia 27 maja 2019 r., nr IP6.972.123.2019.25BE.46.ZIQ, na zwiększenie wydatków o 283,0 tys. zł, o środki pochodzące z rezerwy celowej budżetu środków europejskich (poz. 98) przeznaczone na realizację projektu pn. *Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap IV*; [3] z dnia 17 czerwca 2019 r., nr IP6.972.142.2019.25BE.55.ZIQ, na zwiększenie wydatków o 42,5 tys. zł, o środki pochodzące z rezerwy celowej budżetu środków europejskich (poz. 98) przeznaczone na realizację projektu pn. *Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap IV*; [4] z dnia 17 lipca 2019 r., nr IP6.972.173.2019.25BE.81.PMX, na zwiększenie wydatków o 3 023,6 tys. zł, o środki pochodzące z rezerwy celowej budżetu środków europejskich (poz. 98) przeznaczone na realizację projektu pn. *Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap IV*; [5] z dnia 27 sierpnia 2019 r., nr IP6.972.214.2019.25BE.100.PMX, na zwiększenie wydatków o 2 235,3 tys. zł, o środki pochodzące z rezerwy celowej budżetu środków europejskich (poz. 98) przeznaczone na realizację projektu pn. *Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap IV*.

¹⁷⁴ Ze względu na rezygnację z realizacji Programu Operacyjnego „Rybnictwo i Morze” na lata 2014-2020.

pochodzących z rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej i z terenów wiejskich oraz wspieranie uczniów zdolnych;

- e) podzadanie 3.1.6.W – *Edukacja pozalekcyjna i pozaszkolna*, którego celem było zapewnienie bezpieczeństwa wypoczynku dzieci i młodzieży; zwiększenie udziału dzieci i młodzieży w zajęciach pozalekcyjnych, pozaszkolnych i w różnych formach wypoczynku oraz zwiększenie udziału dzieci i młodzieży w różnych formach wypoczynku.
- f) podzadanie 3.1.7.W – *Wspieranie działalności edukacyjno-wychowawczej*, którego celem było zwiększenie upowszechniania edukacji przedszkolnej;

3) zadanie 12.1.W – System ochrony środowiska informacje o środowisku,

- a) podzadanie 12.1.3.W – *Monitoring środowiska i kontrole w zakresie ochrony środowiska*, którego celem było zapewnienie dobrego stanu środowiska;
- b) podzadanie 12.1.4.W – *Ochrona przed skutkami zagrożeń*, którego celem było Ochrona przed negatywnym wpływem hałasu na środowisko;
- c) podzadanie 12.1.6.W – *Gospodarka odpadami*, którego celem było zapewnienie wykwalifikowanej kadry na potrzeby gospodarowania odpadami;

4) zadanie 12.3.W – Ochrona powietrza i przeciwdziałanie zmianom klimatu,

- a) podzadanie 12.3.1.W – *Systemy ochrony powietrza i przeciwdziałania zmianom klimatu*, którego celem było zapewnienie przestrzegania standardów jakości powietrza;

5) zadanie 13.4.W – Wspieranie rodziny,

- a) 13.4.1.W – *Wsparcie rodzin wychowujących dzieci i opiekujących się osobami niepełnosprawnymi*, którego celem było zwiększenie skuteczności pomocy rodzinie;
- b) 13.4.2.W – *Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz piecza zastępcza nad dzieckiem*, którego celem było zwiększenie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom mającym problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zwiększenie skuteczności funkcjonowania pieczy zastępczej.

Określone dla powyższych podzadań cele były spójne z celami zadań, a mierniki przyjęte do pomiaru podzadań, zostały określone prawidłowo i były adekwatne oraz wystarczające do oceny skuteczności realizowanych zadań. Plan działalności DUW na rok 2019 był dokumentem zbieżnym w zakresie celów i mierników dla wybranych podzadań określonych w budżecie zdaniowym. Za pierwsze półrocze, trzy pierwsze kwartały oraz za dla całego roku monitorowano – za pomocą kart ewaluacji – stopień realizacji określonych dla podzadań celów. Stanowiły one źródło informacji na temat uzyskiwana efektów z danych nakładów. W wyniku wydatkowania środków nie osiągnięto założonych wartości mierników realizacji celów w dziewięciu podzadaniach, których powodem były m.in. [1] niewielkie zainteresowania naborem na stanowisko doradcy metodycznego¹⁷⁵; [2] trudności w monitorowaniu miernika w trakcie roku budżetowego w szczególności w zakresie stypendiów i zasiłków szkolnych¹⁷⁶; [3] konieczność szkolenia nowych pracowników niewykonujących samodzielnie kontroli, co spowodowało ograniczenie czasu przeznaczanego

¹⁷⁵ Podzadanie 3.1.3.W – liczba zatrudnionych doradców metodycznych na terenie województwa wyniosła 59 wobec planowanej wartości miernika wynoszącego 80.

¹⁷⁶ Podzadanie 3.1.5.W – stosunek liczby uczniów objętych pomocą do ogólnej liczby uczniów w województwie wyniósł 4,19%, wobec planowanej wartości miernika wynoszącej 4,86%.

na wykonywanie kontroli w ciągu roku¹⁷⁷; [4] niezakończone postępowanie administracyjne prowadzone w zakresie ograniczenia oddziaływania akustycznego autostrady A4 na tereny chronione przed hałasem¹⁷⁸, [5] zmiana przepisów ustawy *Prawo ochrony środowiska*, po zawarciu umowy na opracowanie aktualizacji programu ochrony powietrza, uniemożliwiającej jego aktualizację¹⁷⁹.

(akta kontroli t. V str. 300-316, t. VII str. 330-521, t. IX str. 364-366)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie w 2019 r. budżetu państwa i budżetu środków europejskich ponoszonych przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków.

Wydatki budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich zostały wykonane na zaplanowanym poziomie (ich realizacja wyniosła odpowiednio 99,3% i 98,7%) i zgodnie z przeznaczeniem. W wyniku szczegółowego badania 9,3% wydatków budżetu państwa zrealizowanych przez DUW w części 85/02 oraz 20,9% dotacji przekazanych beneficjentom, stwierdzono, że wydatki zostały poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w *ufp* i aktach wykonawczych do tej ustawy, a dotacje zostały przekazane beneficjentom w prawidłowo ustalonych kwotach i terminach umożliwiającą realizację zadań. W rezultacie wydatkowania środków osiągnięto cele prowadzonej działalności zaplanowane w ustawie budżetowej i ujęte w rocznym sprawozdaniu Rb-BZ1 z realizacji wydatków budżetowych w układzie zadaniowym. Stwierdzona nieprawidłowość dotycząca ponad 7-miesięcznego opóźnienia w przekazaniu wniosku o blokadę środków od powzięcia informacji o braku możliwości ich wykorzystania, na kwotę 300,0 tys. zł oraz nieprawidłowość w zakresie zamówień publicznych, nie miały negatywnego wpływu na przedmiot kontrolowanej działalności.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych/łącznych sprawozdań za 2019 r. przez dysponenta części 85/02 *województwo dolnośląskie* i sprawozdań jednostkowych DUW, jako urzędu obsługującego Wojewodę:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27)¹⁸⁰,
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1), oraz

¹⁷⁷ Podzadanie 12.1.3.W – liczba przeprowadzonych kontroli, pomiarów i oznaczeń monitoringowych wyniosła 2 342 wobec planowanej wartości miernika wynoszącego 2 923.

¹⁷⁸ Podzadanie 12.1.4.W – ilość opracowanych programów ochrony środowiska przed hałasem oraz innych postępowań podejmowanych w zakresie ochrony przed hałasem (szt.) wyniosła 1 wobec planowanej wartości miernika wynoszącego 2.

¹⁷⁹ Podzadanie 12.3.1.W – stosunek liczby programów ochrony powietrza do liczby stref, w których stwierdzone zostało przekroczenie poziomów dopuszczalnych i docelowych zanieczyszczeń powietrza wyniosła 0 wobec planowanej wartości miernika wynoszącego 100.

¹⁸⁰ W przypadku dysponenta III stopnia jednostkowe sprawozdanie DUW sporządzane jest rozdzielnie przez WFIB oraz przez WOIR.

- w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 r., tj. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z)

i sprawozdań jednostkowych/łącznych dysponenta części 85/02:

- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy WPR),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 85/02 – województwo *dolnośląskie* na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek, przekazywanych w TREZORZE). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej co do zasady zapewniał w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań budżetowych, w tym z budżetu środków europejskich, sprawozdań w zakresie operacji finansowych.

(akta kontroli t. V str. 1-4, 95-319, t. VI str. 109-206, 210-211, 293-313, 541-548, t. IX str. 349-350, 355, 357-362)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawozdaniu rocznym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych dysponenta III stopnia, sporządzonym przez WOiR, w kolumnach 7 *należności* i 11 *należności pozostałe do zapłaty ogółem*, nie uwzględniono kwoty 105,8 tys. zł¹⁸¹. Działanie to było niezgodne z § 7 ust. 2 ppkt 2 i 5 instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa, stanowiącej załącznik nr 34 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie *sprawozdawczości budżetowej*¹⁸² (dalej: *instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych*). Zgodnie z nią, w kolumnie należności powinno się wykazywać salda początkowe (należności pozostałych do zapłaty zmniejszone o nadpłaty), powiększone o kwoty przypisów z tytułu dochodów budżetowych, których pierwotny termin płatności przypada na dany rok budżetowy, po zmniejszeniu o kwoty odpisów bądź kwotę zrealizowanych dochodów na podstawie ewidencji analitycznej do konta rachunku bieżącego dochodów jednostki budżetowej powiększone o środki w drodze; a w kolumnie należności pozostałe do zapłaty, te należności, których termin zapłaty minął i mogą być egzekwowane.

Dyrektor WOiR wyjaśnił, że w rocznym sprawozdaniu Rb-27 za okres od 1 stycznia 2019 r do 31 grudnia 2019 r, zatwierdzonym 6 lutego 2020 r., pomyłkowo wykazano tylko te należności, których termin płatności minął i mogą być egzekwowane. W dniu 19 lutego 2020 r. (w trakcie kontroli NIK) sporządzono korektę sprawozdania, w zakresie danych wykazanych w kolumnach *należności* i *należności pozostałe do zapłaty ogółem*.

(akta kontroli t. II str. 13-26, 548-552)

2. W sprawozdaniu rocznym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych dysponenta III stopnia za 2019 r., sporządzonym przez WOiR, w kolumnie nr 12 *zaległości netto* (odmiennie, niż w roku poprzednim), nie wykazano kosztów wydalenia cudzoziemców w kwocie 89,0 tys. zł, mimo że zgodnie z § 7 ust. 2 ppkt 5 *instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych* zaległości netto to te należności pozostałe do zapłaty, których termin zapłaty minął i mogą być egzekwowane.

¹⁸¹ Stanowiącej sumę kwot zaewidencjonowanych na kontach: [1] 240-75011-0950-99 *Należności sporne – kary i odszkodowania wynikające z umów* w wysokości 12,5 tys. zł, [2] 240-75011-0920-99 *Odsetki od należności – analityka*, w wysokości 4,3 tys. zł oraz [3] 221-75011-0690-02 *Należności wpływy z różnych opłat – analityka* w kwocie 89,0 tys. zł.

¹⁸² Dz. U z 2019 r. poz. 1393, ze zm.

Termin wymagalności ww. kosztów minął w pierwszym półroczu 2014 r., a zgodnie z art. 96b ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o *cudzoziemcach* (w brzmieniu sprzed nowelizacji)¹⁸³, która ma zastosowanie w przypadku ww. kosztów, należności z tytułu kosztów wydalenia cudzoziemca nieuiszczone w terminie podlegają egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o *postępowaniu egzekucyjnym w administracji*¹⁸⁴.

Dyrektor WOIR w wyjaśnieniach przyznał, że należności te mogą zostać wyegzekwowane w przypadku, gdyby zobowiązany cudzoziemiec pojawił się na granicy państwa i mógłby być wpuszczony na teren Polski po uiszczeniu należności, przez co należy je zakwalifikować do *zaległości netto* i wykazać w kolumnie 12 sprawozdania Rb-27.

Roczne sprawozdanie Rb-27 za 2019 r. dysponenta III stopnia sporządzone przez WOIR zostało skorygowane w ww. zakresie (w trakcie kontroli NIK) w dniu 25 marca 2020 r. i przekazane do dysponenta części w celu uwzględnienia zmiany w sprawozdaniu zbiorczym.

(akta kontroli t. II str. 13-15, 100, 123-131, t. III str. 188-212, 122, 164-165)

3. W wyniku nieuwjęcia w księgach rachunkowych WOIR kwoty 1,3 tys. zł, a następnie w ewidencji finansowo-księgowej WFiB kwoty 1,1 tys. zł, co zostało opisane w obszarze dotyczącym dochodów niniejszego *Wystąpienia pokontrolnego*, sprawozdanie roczne Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych dysponenta III stopnia za 2019 r. sporządzone przez WOIR oraz przez WFiB zostało zaniżone w zakresie należności pozostałych do zapłaty ogółem. Zaniżenie to wyniosło w przypadku WOIR – 0,2 tys. zł, a w przypadku WFiB – 1,1 tys. zł, w tym, w zakresie zaległości netto. Przyczynę powyższego stanowił brak przekazania przez radcę prawnego dokumentu stanowiącego podstawę ujęcia w księgach rachunkowych kwoty 0,2 tys. zł do WOIR, oraz niewprowadzenie korekty wysokości naliczonych odsetek w wyniku zmiany terminu, od którego odsetki te się nalicza.

Dyrektor WOIR wyjaśnił tak samo, jak w przypadku opisanych nieprawidłowości w obszarze dotyczącym dochodów niniejszego *Wystąpienia pokontrolnego*. W toku kontroli NIK złożono korektę sprawozdania Rb-27 dysponenta trzeciego stopnia za 2019 r. w zakresie kwoty 1,1 tys. zł.

NIK podkreśla, że zgodnie z § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w *sprawie sprawozdawczości budżetowej*, kierownicy jednostek i kierownicy jednostek obsługujących są obowiązani sporządzać sprawozdania rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Zapewnienie wiarygodności sprawozdań jest – zgodnie z art. 68 ust. 2 *ufp* – celem kontroli zarządczej, za funkcjonowanie, której w sposób adekwatny, skuteczny i efektywny odpowiada kierownik jednostki.

(akta kontroli t. II str. 13-15, 117-118, t. IV str. 87-103, 125, 138, 168, 188, 197-199, 220-264, 320-322, t. IX str. 349-350, 361-363)

4. W sprawozdaniu rocznym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych dysponenta III stopnia za 2019 r., sporządzonym przez WFiB, w kolumnie 12 *zaległości netto*, wykazano w sposób nieuprawniony wartość nieuiszczonych opłat legalizacyjnych w łącznej kwocie 990,0 tys. zł. Wynikały one z nałożonych przez organy nadzoru budowlanego w toku postępowania w przedmiocie samowoli budowlanej w trybie art. 49 ust. 1 (siedem przypadków), art. 49b ust. 4 (jeden przypadek) i art. 71a ust. 2 i 3 (jeden przypadek) ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – *Prawo budowlane*¹⁸⁵ (dalej: *upb*), których termin zapłaty minął, a co do których nie wydano prawomocnej decyzji o nakazie rozbiórki obiektu budowlanego. Było to

¹⁸³ Dz. U. z 2011 r. Nr 264 poz. 1573, ze zm.

¹⁸⁴ W brzmieniu ogłoszonym w Dz. U. z 2005 r. Nr 229 poz. 1954, ze zm.

¹⁸⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 1186, ze zm.

działanie nierzetelne, gdyż opłaty te nie są obowiązkiem, lecz uprawnieniem strony, a nieskorzystanie z niego wiąże się z konsekwencją w postaci wydania przez organ nakazu rozbiórki. W przypadku nieuiszczenia w terminie opłaty legalizacyjnej nie podlega ona przymusowemu ściągnięciu w trybie egzekucji administracyjnej, tak jak ma to miejsce w przypadku kar, o których mowa w art. 59f *upb*. Zgodnie z § 7 ust. 2 ppkt 5 *instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych*, zaległości netto to należności pozostałe do zapłaty, których termin zapłaty minął i mogą być egzekwowane.

Dyrektor WFiB w wyjaśnieniach argumentowała, że za taką kwalifikacją przemawia fakt, że są to opłaty, co do których organy nadzoru budowlanego, na podstawie przekazanych przez DUW informacji o nieuiszczeniu opłat w terminie, mogą prowadzić dalsze postępowania w sprawie wydania decyzji o rozbiórce.

NIK nie uwzględnia powyższych wyjaśnień i wskazuje, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem opłata legalizacyjna „*ma charakter dobrowolny i stanowi alternatywę dla sankcji rozbiórki samowoli budowlanej. Nieuiszczenie opłaty legalizacyjnej nie skutkuje powstaniem zaległości, która podlegałaby egzekucji administracyjnej, rodzi za to obowiązek właściwego organu do wydania decyzji o nakazie rozbiórki*”¹⁸⁶. Skoro więc opłata ta nie podlega przymusowemu ściągnięciu, nie wypełnia ona drugiej z przesłanek, które obligatoryjnie muszą być spełnione w celu zakwalifikowania takiej należności jako zaległości netto, zgodnie z wyżej przywołaną instrukcją (nie może być egzekwowana). Dalsze prowadzenie sprawy przez organ nadzoru w celu wydania decyzji o rozbiórce nie należy kwalifikować jako formy egzekucji, lecz jako realizację obowiązku ustawowego wynikającego z braku skorzystania przez stronę z alternatywnej formy przywrócenia stanu faktycznego do stanu zgodnego z prawem.

(akta kontroli t. II str. 206, 214-222, t. III str. 283-442, t. IV str. 269-278, t. IX str. 361-362)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych.

Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym¹⁸⁷, poza sprawozdaniem Rb-27 dysponenta III stopnia sporządzonym przez WOiR, w którym w należnościach, w tym w należnościach pozostałych do zapłaty, nie ujęto kwoty 105,8 tys. zł, a w zaległościach netto kwoty 89,0 tys. zł, stanowiącej koszty wydalenia cudzoziemców. W tym samym sprawozdaniu, lecz przygotowanym przez WFiB zaniżono wartość odsetek w dziale 750, rozdziale 75011, o kwotę 1,1 tys. zł, a do zaległości netto zaliczono opłaty legalizacyjne o łącznej wartości 990,0 tys. zł. Powyższe miało także wpływ na kwoty wykazane w sprawozdaniu łącznym Rb-27 dysponenta części, które do czasu zakończenia czynności kontrolnych w jednostce, tj. do 27 marca 2020 r., nie zostało skorygowane.

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o *NIK*, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na:

1) potrzebę rozważenia przez DUW dokonania przeglądu analitycznego zaległości dysponenta III stopnia, pod kątem możliwości ich umorzenia z urzędu. Mając na

¹⁸⁶ Wyrok NSA z 17 kwietnia 2015 r., II FSK 3711/13.

¹⁸⁷ Po dokonaniu korekt sprawozdań Rb-27 dysponenta III stopnia.

względnie konieczność zachowania wiarygodności sprawozdań budżetowych i finansowych, zasadnym wydaje się przeanalizowanie prowadzonych spraw, z uwzględnieniem i poszanowaniem obowiązujących przepisów prawa oraz okoliczności faktycznych sprawy,

2) opisane w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym ustalenia kontroli, a zwłaszcza nieprawidłowości w zakresie (a) ewidencjonowania należności w księgach rachunkowych niezgodnie z przepisami *uor* (b) dochodzenia należności, (c) blokowania planowanych wydatków, (d) zamówień publicznych oraz (e) błędów popełnianych przy sporządzaniu sprawozdania Rb-27 dysponenta III stopnia, które wskazują na potrzebę rozważenia przez Wojewodę Dolnośląskiego podjęcia działań wzmacniających w DUW kontrolę zarządczą, a to w celu urzeczywistnienia, określonego w art. 68 ust. 1 *ufp*, wymogu zapewnienia realizacji celów i zadań kierowanej jednostki sektora finansów publicznych m.in. w sposób zgodny z prawem. W szczególności, działania te mogłyby zostać ukierunkowane na zapewnienie rozwoju kompetencji zawodowych pracowników. Jest to bowiem ważny element środowiska wewnętrznego, będącego jednym ze standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych¹⁸⁸.

Wnioski

1. Sporządzenie korekty rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych dysponenta części 85/02 – województwo dolnośląskie za 2019 r. w oparciu o złożone korekty tych sprawozdań przez dysponentów podległych.

2. Podjęcie niezbędnych działań w celu precyzyjnego określenia kompetencji poszczególnych komórek organizacyjnych DUW w procesie dochodzenia należności budżetowych oraz zasad współpracy między nimi.

3. Zapewnienie rzetelnej realizacji obowiązków związanych z egzekwowaniem należności przysługujących Wojewodzie Dolnośląskiemu.

4. Niezwłoczne podejmowanie decyzji o blokowaniu planowanych wydatków budżetowych w przypadkach, o których mowa w art. 177 ust. 1 *ufp*.

5. Dokonanie korekty rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych dysponenta III stopnia w zakresie nieujmowania w zaległościach netto opłat legalizacyjnych, których termin płatności minął, a co do których właściwe organy nadzoru nie wydały decyzji o rozbiórce.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie¹⁸⁹ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora jednostki organizacyjnej Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

¹⁸⁸ Załącznik do komunikatu Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych. Zgodnie ze standardem dla kompetencji zawodowych, należy zadbać, aby osoby zarządzające i pracownicy posiadali wiedzę, umiejętności i doświadczenie pozwalające skutecznie i efektywnie wypełniać powierzone zadania. (...) Należy zapewnić rozwój kompetencji zawodowych pracowników jednostki i osób zarządzających.

¹⁸⁹ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

Najwyższa Izba Kontroli informuje, że wystąpienia pokontrolne po kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. stanowią podstawę sporządzenia *Analizy wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2019 r.*, której terminowe przedłożenie jest obowiązkiem Najwyższej Izby Kontroli określonym w art. 226 ust. 2 Konstytucji. Realizacja ustrojowego obowiązku Najwyższej Izby Kontroli w stosunku do Sejmu, umożliwiająca dochowanie przez Sejm terminu określonego w art. 226 ust. 2 Konstytucji, stanowi realizację ważnego interesu społecznego. Wobec powyższego, na podstawie art. 15z z ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych¹⁹⁰, organ kontrolowany zobowiązany jest w terminie określonym w art. 54 ust. 1 ustawy o NIK, wnieść zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego albo poinformować w tym terminie o niewniesieniu zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wrocław, kwietnia 2020 r.

Kontrolerzy:
Angelika Gagon
Inspektor kontroli państwowej

.....
Podpis

Marta Laszczak
Inspektor kontroli państwowej

.....
Podpis

Anna Łuczak
Specjalista kontroli państwowej

.....
Podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu
Dyrektor
Radosław Kujawiński

.....
Podpis

¹⁹⁰ Dz.U. poz.374, 567 i 568.

